

Alle fylkeskommuner
Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:
2017/131994

Oslo, 19. mai 2017

Innkalling til foretaksmøte 2017 og invitasjon til Samarbeidsforum

Innovasjon Norge inviterer til Samarbeidsforum **19. juni kl. 1000** og innkaller til ordinært foretaksmøte **19. juni kl. 12.00** i Innovasjon Norges lokaler i Akersgata 13, Oslo. Registrering vil skje fra kl. 0930. Foretaksmøte avholdes i forlengelse av Samarbeidsforum og avsluttes kl. 1230.

Sakslisten til foretaksmøtet:

Sak 1	Fortegnelse over møtende eiere
Sak 2	Godkjennelse av innkallingen
Sak 3	Godkjennelse av sakslisten
Sak 4	Valg av deltakere til å underskrive protokoll fra foretaksmøtet
Sak 5	Godkjennelse av årsregnskap og årsberetning, herunder anvendelse av årsoverskudd, lederlønnserklæring og fastsettelse av godtgjørelse til revisor
Sak 6	Endring av Innovasjon Norges vedtekter
Sak 7	Orientering fra Innovasjon Norges valgkomite
Sak 8	Fastsettelse av honorarer
Sak 9	Eventuelt

Deltakelse, spesifisert med hvem som møter for hhv. foretaksmøte og Samarbeidsforum, bes bekreftet til Innovasjon Norge v/ Anne Lise Johnsrud, epost: anne.lise.johnsrud@innovasjonnorge.no eller telefon: 22002500 innen 10 juni 2017.

Det minnes om at deltakelse på foretaksmøte krever fullmakt dersom man ikke har myndighet til representasjon.

Med vennlig hilsen
Innovasjon Norge

Per Otto Dyb
Styreleder

Sak 5	Godkjenning av årsregnskap og årsberetning 2016, herunder anvendelse av årsoverskudd, lederlønnserklæring og fastsettelse av godtgjørelse til revisor
--------------	--

Iht til lov om Innovasjon Norge § 29 skal foretaksmøtet behandle og avgjøre godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsresultat.

Styrets forslag til årsregnskap og årsberetning fremkommer i **vedlegg 1**. Det samme gjelder revisors beretning til foretaksmøte. Styrets forslag til disponering av årsresultat fremkommer i årsberetningen. Lederlønnserklæring (note 8) og godtgjørelse til revisor (note 12) fremkommer i årsregnskapet.

Forslag til vedtak:

Foretaksmøtet godkjenner årsregnskapet og årsberetningen for 2016, herunder anvendelse av årsoverskudd, lederlønnserklæring og fastsettelse av godtgjørelse til revisor. Årsresultatet for 2016 har følgende disponering:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Lavrisikordningen	kr	157 577 940
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Innovasjonslån og garantier	kr	25 558 246
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra:		
Risikolån og garantier	kr	18 361 852
Fordelt på:		
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	3 768 503
Troms fylkeskommune	kr	3 026 734
Nordland fylkeskommune	kr	1 819 824
Nord-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 733 705
Finnmark fylkeskommune	kr	1 622 558
Sogn og Fjordane fylkeskommune	kr	1 259 895
Hedmark fylkeskommune	kr	1 141 814
Sør-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 273 748
Hordaland fylkeskommune	kr	999 959
Telemark fylkeskommune	kr	727 933
Oppland fylkeskommune	kr	600 202
Aust - Agder fylkeskommune	kr	177 739
Buskerud fylkeskommune	kr	106 504
Vest - Agder fylkeskommune	kr	94 227
Østfold fylkeskommune	kr	8 507
		<u>18 361 852</u>
Overført fra opptjent kapital:		
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	kr	7 855 388
Investeringsfondet for Øst-Europa	kr	2 059 656
		<u>9 915 044</u>
Avsatt til opptjent egenkapital:		
Lavrisikordningen	kr	19 874 999
Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	kr	-
Sum totalt		211 457 993

Sak 6	Endring av Innovasjon Norge vedtekter
--------------	--

Nærings- og fiskeridepartementet har i samråd med fylkeskommunene fremmet forslag til endringer av Innovasjon Norges vedtekter. Endringene er en følge av endringer i lov om Innovasjon Norge som trådte i kraft 1. juli 2016 og 1. januar 2017, og en dialog om opprydning i styrende dokumenter mellom eierne.

Forslaget fremkommer i **vedlegg 2**.

Forslag til vedtak:

Innovasjon Norges vedtekter endres i tråd med fremlagte forslag.

Sak 7	Orientering fra Innovasjon Norges valgkomite
--------------	---

Innovasjon Norges valgkomite består av Ingelise Arntsen (leder), Gunn-Marit Helgesen og Arne Benjaminsen.

Orientering fra Innovasjon Norges valgkomite fremkommer i **vedlegg 3** – «*Orientering og innstilling fra Innovasjon Norges valgkomite*».

Forslag til vedtak:

Foretaksmøte tar valgkomiteens orientering til etterretning.

Sak 8	Fastsettelse av honorarer
--------------	----------------------------------

Innovasjon Norges valgkomite har vurdert honorarene i selskapet. Valgkomiteens forslag til justeringer fremkommer i «*Orientering og innstilling fra Innovasjon Norges valgkomite*», jf. **vedlegg 3**.

Forslag til vedtak:

Foretaksmøtet fastsetter følgende honorarer:

<i>Styreleder:</i>	<i>kr. 302 000 årlig (1,7 %)</i>
<i>Nestleder:</i>	<i>kr. 181 000 årlig (1,7 %)</i>
<i>Medlemmer:</i>	<i>kr. 150 500 årlig (1,7 %)</i>
<i>Ansattes representanter i styret:</i>	<i>kr. 97 100 årlig (1,7 %)</i>
<i>Ansattes vararepresentanter:</i>	<i>kr. 4 850 pr. møte (2,1 %)</i>
<i>Medlem av valgkomiteen</i>	<i>kr. 3 700 pr. møte (2,8 %)</i>

Satsene gjelder fra og med avsluttet foretaksmøte 2017.

**ÅRSREGNSKAP
INNOVASJON NORGE
2016**

Årsberetning 2016

Virksomhetens art

Innovasjon Norge ble stiftet 19. desember 2003 og har hovedkontor i Oslo. Selskapet eies 51 prosent av Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og 49 prosent av fylkeskommunene. Innovasjon Norge er organisert som et særlovsselskap, hvor selskapets styre har et selvstendig ansvar for virksomheten og resultatene som oppnås. Styret er ansvarlig for forvaltning og forsvarlig organisering av Innovasjon Norges virksomhet. Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet.

Formål og mål

Innovasjon Norges formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge skal gi faglige innspill til offentlige myndigheter på nasjonalt og regionalt nivå i nærings- og innovasjonspolitiske spørsmål, herunder forslag om nye innsatsområder for framtidig politikkutforming. Innovasjon Norge er en viktig lyttepost for eiere og oppdragsgivere og skal gjennom sin kontaktflate mot norske bedrifter og næringer, nasjonalt og internasjonalt, fremskaffe kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter norsk næringsliv til enhver tid står overfor. Innovasjon Norge skal også bidra til at ulike innovasjons-, nærings- og regionalpolitiske problemstillinger som er relevante for selskapets måloppnåelse, løftes frem i det offentlige ordskiftet.

Innovasjon Norge mottar årlige oppdragsbrev fra departementer, fylkeskommuner og fylkesmenn. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevene en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav knyttet til Innovasjon Norges virksomhet. Brevene gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilgningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester.

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen med eiere, oppdragsgivere og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med målstrukturen. Selskapets virksomhet skal bidra til måloppnåelse.

Innovasjon Norge tilbyr finansierings-, rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester. Hovedtyngden av selskapets ansatte sitter kundenært ved kontorene i alle landets fylker, eller markedsnært i flere enn tretti land over hele verden.

Gode effekter i 2016

I 2016 har Innovasjon Norge lagt ned et betydelig arbeid for å følge opp eiernes og oppdragsgivernes ønske om bidrag til et Norge i omstilling.

Vi har implementert vår del av Regjeringens ettårige tiltakspakke for økt sysselsetting, med særskilt innsats inn mot pre-såkorn, miljøteknologi og etablerertilskudd. Vi har økt satsingen på gründere gjennom en aktiv oppfølging av regjeringens gründerplan, etablert møteplasser for vekst og styrket de gründerrettede kompetansetjenestene. Vi har økt fokuset på bærekraft generelt og grønn innovasjon spesielt som et svar på mange av de utfordringene, men også mulighetene FNs

bærekraftsmål gir. I tillegg har vi videreført og styrket vår innsats inn mot det som vi vet virker godt for norsk næringsliv.

Innovasjon Norge mottok i 2016 bevilgninger og oppdrag via oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet, fylkeskommunene, fylkesmennene og andre offentlige aktører. Felles for oppdragene er å bidra til verdiskaping og næringsutvikling i hele landet.

Til sammen 3,7 milliarder kroner ble bevilget av Stortinget og fylkestingene. Sammen med våre låneordninger, bidro Innovasjon Norge i 2016 med 6,7 milliarder kroner til næringslivet. Dette omfattet lån, tilskudd, rådgivning, profilering og nettverk gjennom Innovasjon Norges ulike tjenester. Midlene utløste investeringer på til sammen 20,1 milliarder kroner. Ni av ti bedrifter oppgir at Innovasjon Norges bidrag i høy eller middels grad har vært utslagsgivende for at deres prosjekt ble satt i gang.

Det betyr at én krone fra Innovasjon Norge utløser to kroner i egenfinansiering eller annen fremmedkapital. I tillegg utløser Innovasjon Norge også mange andre innovasjons- og internasjonaliseringsaktiviteter gjennom å mobilisere og tilføre kompetanse og nettverk.

Det er viktig for Innovasjon Norge, som forvalter av offentlige midler, å dokumentere effektene av det selskapet tilbyr av tjenester. Måling av effekt er metodisk krevende og vil alltid kunne forbedres. Derfor har selskapet, sammen med Nærings- og fiskeridepartementet og forskningsavdelingen i SSB, et løpende arbeid for å bedre effektmålingen av Innovasjon Norges arbeid. Våre eiere og oppdragsgivere har i samråd med Innovasjon Norge revidert indikatorene i mål- og resultatstyringssystemet i 2016. De tre effektkategoriene som skal måles innenfor alle tre delmålene er årlig mervest i salgsinntekter, verdiskaping og produktivitet.

Tallene for 2016 fra SSB indikerer at effekten av støtte fra Innovasjon Norge holder seg stabilt på et høyt nivå. Bedrifter som har fått støtte fra Innovasjon Norge har en årlig mervest i alle de tre effektkategoriene over en treårsperiode sammenlignet med kontrollgruppen; en årlig mervest i sine salgsinntekter på 12,3 prosentpoeng (2015: 12,6), en årlig mervest i verdiskaping på 6,2 prosentpoeng (2015: 5,9) og en årlig mervest i produktivitet på 2,2 prosentpoeng (2015: 1,9). Det er således kun små endringer sammenlignet med fjoråret.

Det har vært en meget positiv utvikling i innovasjonshøyden siste tre år. I 2016 gikk 2,5 milliarder kroner, tilsvarende 41 prosent av alle tilsagn om finansiering til prosjekter med innovasjonspotensial på internasjonalt nivå. Dette er en fordobling i andel siden 2013 og viser at styrket fokus på vekstselskaper og internasjonalisering siden 2014 gir effekter.

Det er et mål å ha god dokumentasjon av effekten for alle tilbudte tjenester. Selskapet arbeider målrettet med å dokumentere effekten av kompetanse- og rådgivingstjenester for å bidra til et riktigere helhetsbilde av selskapets samlede virksomhet.

Styret er godt fornøyd med at Innovasjon Norge har økt fokus på å kommunisere, utforske og å tilegne seg ny kunnskap om hvilke tjenester og ordninger som gir best effekt i nærings- og innovasjonspolitikken. Samtidig erkjenner styret at det er krevende å dokumentere alle effekter, og at bidrag fra Innovasjon Norge er ett av flere virkemidler som spiller inn i langtidsutviklingen av et oppstarts-, vekst- eller klyngeorientert selskap.

Til sammen gir utredninger, analyser og effektmålinger viktig styringsinformasjon og et kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av selskapet. Styret er opptatt av at selskapet må fortsette dette arbeidet og kommunisere læringen til eiere, oppdragsgivere og andre interessenter.

Eiernes forventninger

Innovasjon Norges styre er ansvarlig for å følge opp eiernes forventninger til selskapet og rapporterer på eiernes forventninger en gang per år.

Eierne har utarbeidet fire mål som gir retning for videreutvikling av Innovasjon Norge:

1. Styrket arbeid med internasjonalisering
2. En forenklet virkemiddelportefølje
3. God kundedialog
4. En tydeligere innovasjonspolitisk rådgiver

Internasjonalisering. Landets eksportinntekter er kraftig redusert i løpet av de siste årene som følge av oljeprisfallet. Det krever omstilling. Det er stort behov for å utvikle nye internasjonale produkter og virksomheter som sikrer sysselsetting og finansiering av våre velferdstjenester.

Innovasjon Norge har i 2016 fortsatt et systematisk arbeid med å utvikle divisjonen Merkevarer Norge som ble etablert desember 2014. Målet er å øke Norges evne til å eksportere norske produkter og løsninger, attrahere investeringer, kunnskap og turister til landet under avdelingene Export Norway, Visit Norway og Invest in Norway.

I 2016 ble det ansatt ny reiselivsdirektør i Visit Norway.

Etterspørselen etter tjenester fra Innovasjon Norge er stor fra bedrifter som ønsker å utforske nye forretningsområder og markeder globalt. I 2016 leverte Innovasjon Norge mer eksportrådgivning enn i 2015. Vi gjør ekspertisen på internasjonalisering mer tilgjengelig ved digitalisering av markedsinformasjon, legge til rette for økt selvbetjening og samle spisskompetanse i et felles eksportsenter.

Innovasjon Norge har i 2016 valgt å vri sitt tjenestetilbud mot flerbedriftsprogrammer og en-til-flere-aktiviteter. Bruken av felles læringsprogrammer har økt. Etterspørselen fra bedrifter som ønsker å gå sammen i klynger og nettverk for å lykkes internasjonalt øker.

Innovasjon Norge styrket også sin internasjonale rådgivning ved distriktskontorene og arbeidet med å kvalifisere kundene før de går internasjonalt. Samarbeidet med UD og andre partnere i team Norway er styrket.

Med utenlandskontorer i viktige internasjonale markeder og et landsdekkende kontornettverk i Norge, har Innovasjon Norge et godt utgangspunkt for å bidra til internasjonal ekspansjon for norsk næringsliv. Innovasjon Norge gjennomførte høsten 2016 en grundig vurdering av selskapets internasjonale rolle og tilstedeværelse. Tilbakemeldingene fra næringslivet viser at Innovasjon Norge stort sett allerede er til stede i de markedene hvor norsk næringsliv både har interesse og ser et potensial. Innovasjon Norge har derfor primært lagt vekt på hvordan prioritere bruken av

begrensede ressurser innenfor de markedene hvor selskapet allerede er til stede. Innovasjon Norge vil i 2017 starte implementering av de vedtatte endringene i sin internasjonale tilstedeværelse.

Det er styrets vurdering at disse endringene sikrer at Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse i årene fremover vil være tilpasset de behov næringslivet har og de oppdrag som selskapet har fått.

Forenkling av selskapets prosesser og virkemiddelportefølje er en løpende oppgave. Behovet for et enklere tjenestetilbud, nye forventninger fra våre kunder til digital samhandling og ikke minst økt oppdragsmengde sammen med tydelige krav til effektiv drift, er sentrale drivkrefter.

I 2016 redesignet selskapet tjenesteporteføljen i sin helhet. Den nye tjenestemodellen er integrert med selskapets informasjonsmodell og kundebehandlingssystemer (CRM). Våre kundebehandlere kan lettere ta utgangspunkt i kundenes behov når selskapet tilbyr og leverer tjenester. Vi får økt fleksibilitet og kan gjennomføre raskere endringer i tjenesteporteføljen når behovene endrer seg. Samtidig vil Innovasjon Norge styrke evnen til å gi analyse og rapportering på kvalitet og effekter i alle våre leverte tjenester.

God kundedialog og positiv kundeopplevelse har vært høyt prioritert i 2016. Selskapet har gjennomført kompetanseheving av samtlige rådgivere innenfor forretningsmodellering og kundedialog i løpet av året. Målet er å styrke vår evne til å sparre med kunden, avklare kundebehov og kunne levere godt både i forhold til egne tjenester og i forhold til å koble kunden til andre aktuelle partnere. Selskapet viderefører en aktiv bruk av kundeserviceundersøkelser som grunnlag for å jobbe med utvikling og forbedring.

Innovasjon Norge lanserte i 2016 «Min side» og første versjon av ny digital søknadsløsning for markedsavklaringstilskudd til gründere. Samtidig samlet selskapet all søknadsbehandling av slike tilskudd til Gründersenteret i Førde. Senteret har spesialkompetanse i forhold til veiledning overfor gründere i tidlig fase.

Innovasjon Norge skal være en **innovasjonspolitisk rådgiver** for sine eiere og oppdragsgivere ved å utvikle en god og relevant kunnskap og kompetanse for utvikling av egne strategier og tjenesteutvikling.

Innovasjon Norge deltar i økende grad i det offentlige rom og ordskifte, og har bidratt til å engasjere til innovasjonspolitisk debatt. 2016 var et år med høy aktivitet og godt gjennomslag for våre innovasjonspolitiske innspill. I Innovasjonstalen la selskapet frem innspill til ny retning for Norge basert på innspillene fra «Drømmeløftet», samt sine innovasjonspolitiske anbefalinger.

Selskapet har i 2016 intensivert utviklingen av datagrunnlag og metoder for måling av effekter av egne tjenester og av samspillet mellom dem. Målet er å styrke selskapets kunnskap om effekter av selskapets rådgivings- og kompetansetjenester og støtte til mottakere som ikke er organisert som aksjeselskaper. I 2016 har selskapet blant annet testet ny resultatmåling for disse tjenestene.

Innovasjon Norge har deltatt på en rekke arrangementer i hele Norge og en del i utlandet for å gi innspill til utviklingen i norsk økonomi. Samtidig har selskapet gitt en rekke skriftlige innspill til statsbudsjett, strategier og meldinger til Nærings- og fiskeridepartementet.

Styret opplever at dialogen med oppdragsgivere og eiere i 2016 var konstruktiv og preget av felles ønske og ambisjoner om å få til læring og utvikling til beste for norsk næringsliv.

Kostnadseffektiv drift

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med fokus på måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler.

I 2016 har Innovasjon Norge levert mer til norsk næringsliv med mindre ressurser. Innovasjon Norge fikk økte bevilgninger over statsbudsjettet og leverte i 2016 tjenester for 6,7 milliarder kroner til næringslivet. Med dette videreføres trenden for årene 2014-2016 hvorpå Innovasjon Norges samlede leveranser har økt fra 5,9 milliarder kroner til 6,7 milliarder kroner (+13,6 %). Samtidig viser selskapets samlede driftskostnader i samme perioden en reduksjon fra 1,5 milliarder kroner til 1,4 milliarder kroner (-6 %).

Endringer i lov om Innovasjon Norge gir styret i Innovasjon Norge et større handlingsrom til å utforme kundekontakt, saksbehandling og beslutningssystem til det beste for gründere, bedrifter og innovasjons- og næringsmiljøer.

Selskapet har i 2016 lagt grunnlag for økt effektivisering ved at arbeidsprosesser re-designes og digitaliseres, organisasjonsstruktur i Norge og utland justeres, kritisk kompetanse samlokaliseres (Gründersenter, Eksportsenter, mv) og kompetansemedarbeidere spesialiseres. Antall regioner i Norge er redusert, de regionale styrene er avviklet og det er opprettet regionale kredittkomiteer. Selskapets internasjonale tilstedeværelse er besluttet spisset. Innføringen av ny tjenestemodell og informasjonsmodell styrker selskapets evne til å gi presis analyse og rapportering på kvalitet i alle våre leverte tjenester.

Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi årsregnskapet omfatter både selskapets leveranse kostnader, kunderettede aktiviteter og prosjekter. Administrasjonen utarbeider derfor driftsindikatorer som gir styret og oppdragsgiverne informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet.

Samarbeid med andre virkemiddelaktører

Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA er de tre hovedaktørene i regjeringens næringsrettede virkemiddelapparat. Hver for seg og sammen skal de tre aktørene gi et betydelig og effektivt bidrag til næringslivets innovasjonsevne, internasjonalisering og verdiskaping. De tre institusjonene har ulike roller, ansvar, kompetanse og oppgaver som skal være komplementære innenfor den samlede verdikjeden fra idé til marked. I 2016 har det vært et utstrakt samarbeid på strategisk nivå, formalisert gjennom samarbeidsutvalget med ledere fra de tre organisasjonene. Innovasjonstalen for 2016 ble holdt av de tre administrerende direktørene i fellesskap.

Fylkeskommunene har en sentral rolle som regional utviklingsaktør. Innovasjon Norge har utviklet tett samarbeid med hver enkelt fylkeskommune på strategisk og operativt nivå som søker å ivareta behovet for en koordinert innsats innenfor rammen av regionale og nasjonale prioriteringer. I 2016 er dette arbeidet videreført.

Innenfor miljøområdet generelt og miljøteknologiordningen spesielt har Innovasjon Norge et nært samarbeid med Forskningsrådet og Enova. I 2016 etablerte de tre organisasjonene PILOT-E som et felles finansieringstilbud til norsk næringsliv. PILOT-E skal øke farten på utviklingen gjennom høyere forutsigbarhet for støtte, tettere oppfølging og sterkere koordinering mellom virkemiddelaktørene.

I 2016 etablerte Eksportkreditt Norge, GIEK, GIEK Kredittforsikring og Innovasjon Norge et felles eksportteam som sammen skal møte norske bedrifter som ønsker å lykkes ute i verden.

Formålet med prosjektet er å teste ut om det gir merverdi for norske bedrifter å møte et samlet tilbud fra de fire organisasjonene.

Styret vurderer at Innovasjon Norge har et godt samarbeid med de andre virkemiddelaktørene og viser spesielt til etableringen av en god og inkluderende topplederdialog med SIVA og Forskningsrådet i 2016. Det understøtter ambisjonene og ytterligere ønske om tydelige og samkjørte institusjoner der virkemidlene utfyller og underbygger hverandre, samt fremstår på en helhetlig måte for næringsliv, FoU-institusjoner og offentlige myndigheter.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsresultatet for 2016 ble 211 millioner kroner mot 263 millioner kroner for 2015. Resultat før tap, ble 222 millioner kroner i 2016 mot 284 millioner i 2015.

Netto renteinntekter utgjorde 386 millioner kroner i 2016 mot 426 millioner kroner året før. Nedgangen i netto renteinntekter skyldes lavere rentemargin. Utbytte og tap på verdipapirer har et tap på 4 millioner kroner i 2016 mot en gevinst på 14 millioner i 2015. Nedgangen er relatert til netto tap ved salg av aksjer i investeringsfondet i Nordvest Russland

Sum driftsinntekter er 1 217 millioner kroner mot 1 231 millioner kroner i 2015. Offentlige og eksterne inntekter er omtrent på samme nivå som for 2015. Nedgangen ligger i diverse driftsinntekter og skyldes i hovedsak at vi i 2016 har netto valutatap på 12 millioner kroner mens vi hadde netto valutagevinst i 2015 på 9 millioner kroner.

Driftskostnadene er 1 378 millioner kroner mot 1 387 millioner kroner i 2015, en reduksjon på 9 millioner kroner. Lønns- og personalkostnadene er 691 millioner kroner i 2016 mot 713 millioner kroner i 2015. Netto nedgang på 22 millioner kroner skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader og færre antall årsverk. Det er gjort en avsetning for omstillingskostnader på 17 millioner kroner. Andre driftskostnader var på 195 millioner i 2016 mot 190 millioner kroner i 2015. Endringen skyldes i hovedsak lavere momsrefusjon i 2016 enn i 2015. Direkte prosjektkostnader er på 484 millioner kroner i 2016 mot 481 millioner kroner i 2015. Økningen er relatert til noe høyere aktivitet.

Netto tap på utlån er 10 millioner kroner mot 21 millioner kroner i 2015. Tap på utlån er i det vesentligste relatert til lavrisikordningen. Tapene for lavrisikolån utgjør knapt 0,1 % (0,1 % i 2015) av utlånsporteføljen. Det påregnes normalt årlige tap tilsvarende 0,5 % av porteføljen.

Tap på utlån knyttet til Innovasjon Norges risikolåneordninger og såkornfondene dekkes av tapsfond, og har dermed ikke resultatmessig effekt for Innovasjon Norge. Tap på utlån for risikolån- og garantiordningene var i 2016 40 millioner kroner, mot 25 millioner kroner i 2015. Denne utlånsvirksomheten er forutsatt å innebære høyere risikoprofil enn for lavrisikolåneordningen og med tap over tid på nær 5 % av porteføljen per år. Tapene utgjorde i 2016 1,5 % (0,9 % i 2015) av porteføljen. Såkornfondene har hatt en tilbakeføring av tap på 11 millioner kroner i 2016 mot tap på 45 millioner kroner i 2015. Lånene ble innvilget i perioden 2006 til 2008.

Tapsutviklingen er nært knyttet til konjunktursituasjonen. Det har over tid vært gode driftsbetingelser for lånekundene og dette har gitt seg utslag i lave tap på utlån.

Kontantstrømmen viser at det årlig går store brutto inn- og utbetalinger gjennom Innovasjon Norge. Dette skyldes særlig at en stor del av innlånene for lånevirkosomheten refinansieres ca. hver tredje måned. Netto likviditet er økt med 98 millioner kroner, sammenlignet med en økning på 173 millioner kroner i 2015.

Innovasjon Norges balanse ved utgangen av året var 24,0 milliarder kroner, noe som er 400 millioner kroner mer enn i 2015 (23,6 milliarder kroner).

Netto utlån utgjorde 17,2 milliarder kroner per 31.12.2016 (16,9 milliarder kroner per 31.12.2015). Det er i 2016 utbetalt 2,9 milliarder kroner i nye utlån (2,4 milliarder kroner i 2015) og 2,9 milliarder kroner i tilskudd (2,7 milliarder kroner i 2015).

Selskapet har ikke hatt utgifter eller investeringer knyttet til forskning og utvikling i løpet av 2016. Det gjennomføres eksterne evalueringer og analyser av selskapets aktiviteter og virkemiddelbruk. Kunnskapen fra disse benyttes i selskapets utvikling av tjenestetilbud, organisasjon og arbeidsprosesser.

Risikostyring

God risikostyring er en viktig forutsetning for at Innovasjon Norge skal kunne nå sine mål på ulike nivåer over tid. Innovasjon Norge benytter metodedokumentet «Risikostyring i staten» som grunnlag for sin risikovurdering og styring. Risikostyring er en integrert del av selskapets virksomhetsstyring. Risikostyringsprosessen er koordinert med selskapets strategiprosesser.

Styret har det overordnede ansvar for å påse at Innovasjon Norge har etablert hensiktsmessige og effektive prosesser for risikostyring og internkontroll. En risikostyringskomité er etablert som rådgivende forum for selskapets ledelse i arbeidet med å koordinere, utvikle og vedlikeholde Innovasjon Norges system for risikostyring og internkontroll. For å styrke oppfølgingen av selskapets internkontroll har styret opprettet internrevisjon.

Strategisk risiko

Strategisk risiko omfatter forhold som er viktige for Innovasjon Norges langsiktige måloppnåelse.

Selskapet gjennomfører årlige vurderinger av forhold som er viktige for selskapets måloppnåelse på overordnet nivå. Dersom det skjer betydelige endringer i norsk økonomi, oppdrags situasjonen for selskapet eller selskapet har betydelige avvik i tertialvis rapportering av måloppnåelse, vil det gjennomføres ekstraordinære risikovurderinger. Ved behov gjennomføres risikovurderinger av kritiske funksjoner og avgrensede områder på lavere nivå.

Etter at det årlige statsbudsjettet er lagt frem redegjør selskapet ovenfor Nærings- og fiskeridepartementet risiko for ikke å oppnå selskapets mål, samt eventuelle behov for tiltak.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen omfatter i hovedsak valuta-, likviditets-, kreditt- og renterisiko.

Valutarisiko. Innovasjon Norge har inntekter og kostnader i valuta. Valutarisiko knyttet til oppgjør av kostnadene veies i hovedsak opp ved at selskapet har bankkonti i valutaer for de vesentligste valutaene vi handler i.

Likviditetsrisiko. Innovasjon Norge har innlånsordning med staten. Lånerammene mottas årlig i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Rammene styrer hvor mye likviditet selskapet har tilgjengelig for nye utlån. Som følge av denne ordningen har Innovasjon Norge i praksis ingen likviditetsrisiko.

Kredittrisiko. Kredittrisiko er finansiell risiko knyttet til utlånsvirksomheten og er en vesentlig risikotype i Innovasjon Norge. Utviklingen i låneporteføljen rapporteres til styret hvert tertial. Oppstår det vesentlige negative avvik i forhold til målene, foretas en justering av risikoprofil. Gjennomgang av de største låneengasjementene gjøres særskilt en gang i året. Hvert år, i forbindelse med regnskapsavleggelsen, gjennomgås alle vesentlige engasjementer og engasjementer med tapshendelse.

Lavrisikolånene gis på markedsmessige betingelser. Risiko i de enkelte prosjektene som finansieres skal være moderat. Risiko begrenses derved ved relativt høye krav til sikkerhetsstillelse.

Innovasjons- og risikolån er en låneform som skal bidra til å dekke i hovedsak små og mellomstore bedrifters behov for risikoavlastning i investeringsprosjekter gjennom toppfinansiering av et prosjekt. Disse lånene ytes med moderate krav til sikkerhetsstillelse, men det forutsettes at kundens betjeningsevne er vurdert å være tilfredsstillende. Risikoen i denne type lån er relativt høy.

Lån til såkornsselskaper er ansvarlige lån til såkornsselskaper, som matcher privat egen- og lånekapital. Lånene har høy risikoprofil.

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån og garantier, samt for lån til såkornfondsselskaper. Dette betyr at Innovasjon Norge ikke bærer risiko for disse lånene ved at eventuelle tap dekkes av tapsfond eller av ekstra bevilgninger. Målsetningen med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers vil være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet.

Renterisiko. Renterisikoen styres og reduseres gjennom en tilpasning av utlånsvilkårene til vilkårene på innlånsiden. Innlånene skal motsvare utlånene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere låneordningene. Innlånene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger alle de potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av Innovasjon Norge. Dette er for eksempel svikt i rutiner, svikt i datasystemer, kompetansesvikt og tillitsbrudd hos ansatte. Internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen.

Selskapets styrende dokumenter er samlet og tilgjengeliggjort i egen database. Innovasjon Norge har beredskapsplaner og gjennomfører jevnlig øvelser. De etiske retningslinjene legger vekt på habilitet og taushetsplikt, dilemmatrening og samfunnsansvar. En egen compliancefunksjon bidrar til at selskapet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og standarder ikke etterleves.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld og resultat. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av selskapet og som ikke fremkommer av årsregnskapet med tilhørende noter.

Arbeidsmiljø

Innovasjon Norge er en IA-virksomhet (inkluderende arbeidsliv) og er tilknyttet bedriftshelsetjeneste både ved hovedkontoret og ved distriktskontorene. For kontorene i utlandet er det etablert regionale verneombud, samt samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg ved de største kontorene i Norge. Det er etablert et internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet som en integrert del av den totale kvalitetssikringen i organisasjonen. Det er etablert rutiner for varsling.

Sykefraværet for 2016 var på 3,6 %, mot 3,3 % i 2015. . Til sammenligning var sykefraværet i statlig forvaltning 6,1 %. Det har vært rapportert om to skader som endte med legebesøk i 2016.

I 2016 har vi ferdigstilt en viktig del av den første omstillingsprosessen som ble startet i 2015, med nedbemanning, styrking og tilføring av ny HR kompetanse i selskapet og introduksjon av

lederprogram for selskapets mellomledere. I tillegg er det gjennomført fem hospiteringsprogram og en rekke teamutviklingsarbeid. Selskapets fleksitidsordning er endret for alle ansatte som et ledd i å gjøre organisasjonen enda mer dynamisk.

Innovasjon Norge vurderes som en attraktiv arbeidsplass, både av egne medarbeidere og potensielle jobbsøkere. Selskapet ble kåret til landets nest mest attraktive arbeidsplass i Universum sin rangering over de mest attraktive arbeidsgiverne i kategorien «Business» blant Young Professionals.

I den årlige medarbeiderundersøkelsen scorer våre ansatte høyt på både engasjement og motivasjon, selv i en krevende endringsreise. Det er positivt å se at svarprosenten har økt til 89 % (2015: 87), og at gjennomsnittsscore (3,98) ble opprettholdt uendret på et høyt nivå som i 2015.

Assesit vurderer resultatene fra undersøkelsen: *“The results from Innovation Norway 2016 are compared with employees to a group of high-performer, young leaders from more than 70 Norwegian companies. The average results in Innovation Norway is not far from the average for this group. The results presented in the Innovation Norway employee survey 2016 are good. Innovation Norway’s employees are satisfied and appear to be well motivated and engaged.”*

Likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold er implementert i selskapets rutiner og retningslinjer og bevissthet rundt dette skal inngå som en naturlig del i måten selskapet jobber på.

Styret består av 11 medlemmer, hvorav seks kvinner og fem menn. I 2016 er andelen kvinner i toppledergruppen seks av tolv (50 %).

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var 54 % ved utgangen av 2016. Også 54 % av søknadsmassen på Innovasjon Norges ledige stillinger i 2016 var kvinner. Kvinneandelen av de nyansatte i løpet av 2016 var på 63%.

Kvinnefordeling på stillingsnivå:

Stillingskategori	2016	2015
Direktør	44 %	44 %
Advokat	43 %	63 %
Avdelingsleder	47 %	48 %
Spesialrådgiver	32 %	30 %
Seniorrådgiver	48 %	47 %
Rådgiver	78 %	78 %
Konsulent	81 %	75 %

Lønnsforholdet mellom kvinner og menn

Stillingsnivå	Gjennomsnitt avvik lønnforhold	
	2016	2015
Direktør	1,10 %	4,80 %
Avdelingsleder	-1,40 %	0,30 %
Spesialrådgiver	-4,40 %	-8,30 %
Seniorrådgiver	-2,80 %	-2,60 %
Rådgiver	-4,10 %	0,20 %
Konsulent	-4,40 %	-8,50 %

Av 714 ansatte per 31.12.2016 arbeider 31 deltid. Av disse er 67 % kvinner. Gjennomsnittlig stillingsprosent er 67 % for kvinnene og 62 % for mennene.

Selskapet følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper.

Innovasjon Norge har en mangfoldserklæring i alle stillingsutlysninger som vektlegger at rekrutteringen skal sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn. Innovasjon Norge har en generell tilrettelegging for mangfold (etnisitet, alder, kjønn, funksjonsnedsettelse). 26,5 % av alle ansatte i Innovasjon Norge var av utenlandsk opprinnelse per 31.12.2016.

Fokus på mangfold er en fortsatt prioritert i Innovasjon Norges HR-strategi for perioden 2017-2020. Vi har et definert mål om å ha minst 10 % med utenlandsk opprinnelse i selskapets nyansettelser i Norge.

Det rapporteres årlig til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om status på rekruttering og ansettelser av nye medarbeidere med innvandrerbakgrunn.

Intern omstilling og organisasjonsutvikling

Innovasjon Norge er en kunnskapsorganisasjon hvor evnen til å levere relevante og gode tjenester og råd hviler på vår evne til å koble de riktige menneskene, utvikle deres kompetanse og tilrettelegge for en digital og fleksibel arbeidshverdag. Etter selskapets første ti år ble ny administrerende direktør ansatt i 2014 for å lede videreutvikling av selskapet.

I 2016 har Innovasjon Norge lagt mye arbeid i å videreutvikle selskapets evne til å fornye og gjennomføre de oppgavene som er pålagt oss. I desember 2015 vedtok styret et omstillingsprogram for selskapet. Som et ledd i dette ble det i 2016 igangsatt et internt utviklingsprogram med hovedaktiviteter innen digitalisering, bærekraft, Merkevarer Norge, innovasjonspolitik og kompetanse og kultur.

Digitaliseringsprogrammet er retningsgivende for alt utviklingsarbeid fremover og vil påvirke alle våre aktiviteter, prosesser og medarbeidere i årene fremover. Arbeidet med å få inn bærekraftperspektivet i alle selskapets aktiviteter har hatt stort fokus i 2016, og det er gledelig at

dette viser seg så tydelig i det kunderettede arbeidet. Omkring halvparten av finansieringstilsagn i 2016 driver frem grønne, teknologiske løsninger, og de kommer fra alle næringer.

I 2016 har det også vært lagt stor vekt på lederutvikling da omstillingsarbeidets neste fase skal implementeres og ledes via mellomledere over hele Norge og internasjonalt. Videre har det vært gjennomført flere kompetanseløft med økt fokus på å koble ulike deler av selskapet på tvers ved innføring av kunnskapshubber som f.eks. Smarte byer og samfunn, og økt kulturarbeid med fokus på økt evne til samarbeid, transparens og deling av kunnskap.

Ytre miljø

Virksomheten har ikke bidratt til forurensning av det ytre miljø utover det som er naturlig for denne type virksomhet. Hovedkontoret og distriktskontorene er sertifisert som «Miljøfyrtårn».

Redegjørelse om samfunnsansvar

Innovasjon Norge har jobbet med samfunnsansvar over langt tid, og ansvaret er også spesifikt omtalt i Nærings- og fiskeridepartementets årlige oppdragsbrev til Innovasjon Norge.

I 2015 vedtok Innovasjon Norges styre ny Bærekraftstrategi for 2016-2020. Strategien setter rammene for alt arbeid i Innovasjon Norge, og refererer blant annet til FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter som alle er anerkjente standarder på samfunnsansvarsområdet.

Innovasjon Norges forventninger og krav til egne ansatte, tillitsvalgte og konsulenter som utfører tjeneste for selskapet er beskrevet i selskapets «*Etiske Retningslinjer og antikorrupsjonspolicy*». De etiske retningslinjene inneholder også et eget kapittel om forretningsetikk der det understrekes at etikk og samfunnsansvar skal være en del av vurderingskriteriene ved bruk av tjenester, for valg av samarbeidspartnere og leverandører.

Innovasjon Norges ledergruppe vedtok egne prinsipper for «*God Forretningsskikk – Innovasjon Norges forventninger til kunder og samarbeidspartnere*» - i april 2016. Prinsippene bygger på Innovasjon Norges etiske retningslinjer og bærekraftstrategi, og er nå det førende dokumentet for arbeidet med samfunnsansvar i Innovasjon Norge.

Alle som mottar tjenester fra Innovasjon Norge må oppfylle et minstekrav til god forretningsskikk. Det forventes at kunden demonstrerer vilje og evne til forbedringer i tråd med relevante prinsipper og retningslinjer og beste praksis for sin sektor. Fokus på dette skal være gjennomgående i kundedialogen og tjenesteleveransene.

Samfunnsansvar har vært integrert i Innovasjon Norges finansierings- og rådgivningstjenester på ulike måter i lang tid. Prinsippene om «*God forretningsskikk – Innovasjon Norges forventninger til kunder og samarbeidspartnere*» er dels implementert og dels under implementering i de ulike tjenestene.

For **finansieringstjenestene** ble de oppdaterte prinsippene for god forretningsskikk implementert i retningslinjer og vurderingskriterier i 2016. Det er også utarbeidet en egen «*Veileder for helhetlig vurdering av bærekraft i finansieringssaker*» (april 2016). For **rådgivnings- og kompetansetjenester** som leveres av Innovasjon Norge er prinsippene om god forretningsskikk fulgt opp blant annet i klyngeprosjekter der spesifikke spørsmål om bærekraft, samt spørsmål om hvorvidt bedriften rapporterer i henhold til ulike rammeverk for samfunnsansvar er tatt inn i nullpunkt- og følgeanalysen. I FRAM-programmet har det blitt levert egen modul på samfunnsansvar som en obligatorisk del av tjenesten.

Innovasjon Norge forvalter flere oppdrag som bistår bedrifter med å komme inn i krevende markeder. I 2016 har god forretningsskikk, med hovedvekt på anti-korrupsjon, vært på agendaen i en

rekke konferanser og seminarer innenfor rammen av Innovasjon Norges oppdrag. Deltakere har vært både norske og utenlandske selskaper, virkemiddelaktører og myndighetsrepresentanter.

I tråd med prinsipper for god forretningsskikk er korrupsjon et tema både i e-søknader og i avtaler med kunder og leverandører.

Kunnskap om og årvåkenhet omkring korrupsjonsrisiko er et av de viktigste tiltak for å forebygge og bekjempe korrupsjon i selskapet og blant leverandører og kunder. Innovasjon Norge har i 2016 slutført et opplæringsprogram i antikorrupsjon for alle ansatte, inkludert identifisering av risiko og forbedringsområder. Resultatene er aggregert på selskapsnivå og er del av grunnlaget for innretningen av arbeidet på dette området i 2017.

Korrupsjon har en sentral plass i selskapets etiske retningslinjer og er ytterligere utdypet i egen antikorrupsjonspolicy. Innovasjon Norge har også utdypende retningslinjer omkring habilitet, adgangen til å inneha tillitsverv og bierverv, samt regler for eierskap og handel med verdipapirer.

Selskapet har elektronisk varslingskanal for ansatte og tillitsvalgte med mulighet for anonym varslings til compliancefunksjonen.

Innovasjon Norges compliancefunksjon overvåker og rapporterer jevnlig selskapets eksponering for korrupsjon. Det gjennomføres årlige kartleggingsaktiviteter for å identifisere hvilke tjenester og selskapsprosesser som er utsatt og hvilke tiltak som bør iverksettes for å redusere risikoen.

I desember 2016 etablerte Innovasjon Norge ny struktur for arbeidet med samfunnsansvar, med et eget samfunnsansvarsteam.

Samfunnsansvarsteamet skal i starten av 2017 kartlegge status for implementering av prinsippene i god forretningsskikk innenfor alle av Innovasjon Norges tjenester. Målet er å harmonisere forventninger og krav som stilles til kunder og oppfølgingen av disse. En del av denne kartleggingen vil også bestå i å vurdere skalering og tiltak i forhold til risikonivået innen den enkelte enhet/tjeneste. Administrative rutiner vil også inngå som en del av kartleggingen. Før sommeren er målet å få på plass en godkjent handlingsplan basert på identifiserte behov for forbedringer og oppdateringer.

For enda bedre vurdering av finansierings- og rådgivningssaker vil man styrke saksbehandlere og kunderådgiveres kompetanse om samfunnsansvar.

Det er også planlagt et internprosjekt med fokus på forbedring av rutiner og prosedyrer for Innovasjon Norges egne kontorer i krevende markeder, inklusive vår håndtering og bistand til kunder.

Innovasjon Norges elektroniske varslingskanal er i dag kun tilgjengelig for selskapets ansatte og innleide. Det er besluttet at den elektroniske varslingskanalen skal gjøres tilgjengelig for eksterne. Innovasjon Norges vil i løpet av våren 2017 oppdatere gjeldende internkontrolldokumentasjon vedrørende håndtering av varslingsaker.

Innovasjon Norge fikk sommeren 2016 konsesjon fra Datatilsynet til å behandle personopplysninger i forbindelse med Integrity Due Diligence (bakgrunnsundersøkelser på kunder, leverandører og samarbeidspartnere). I tiden fremover vil Innovasjon Norge lage retningslinjer som nærmere beskriver i hvilke tilfeller det skal gjennomføres IDD.

Resultatdisponering

Regnskapet for 2016 viser et overskudd på 211 millioner kroner. For ytterligere detaljer rundt utbytteregler vises det til note 36. Styrets forslag til disponering av overskuddet er som følger:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Lavrisikordningen	kr	157 577 940
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Innovasjonslån og garantier	kr	25 558 246
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra:		
Risikolån og garantier	kr	18 361 852
Fordelt på:		
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	3 768 503
Troms fylkeskommune	kr	3 026 734
Nordland fylkeskommune	kr	1 819 824
Nord-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 733 705
Finnmark fylkeskommune	kr	1 622 558
Sogn og Fjordane fylkeskommune	kr	1 259 895
Hedmark fylkeskommune	kr	1 141 814
Sør-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 273 748
Hordaland fylkeskommune	kr	999 959
Telemark fylkeskommune	kr	727 933
Oppland fylkeskommune	kr	600 202
Aust - Agder fylkeskommune	kr	177 739
Buskerud fylkeskommune	kr	106 504
Vest - Agder fylkeskommune	kr	94 227
Østfold fylkeskommune	kr	8 507
		<u>18 361 852</u>
Overført fra opptjent kapital:		
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	kr	7 855 388
Investeringsfondet for Øst-Europa	kr	2 059 656
		<u>9 915 044</u>
Avsatt til opptjent egenkapital:		
Lavrisikordningen	kr	19 874 999
Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	kr	-
Sum totalt		211 457 993

Utsiktene for 2017

Selskapets strategi for 2016-2020 angir retning og prioriteringer for selskapet frem mot 2020 i en tid der Norge står overfor store omstillinger. Selskapet er, og vil være, en relevant, kompetent og nyttig partner for regioner, bedrifter og gründere som vil skape fremtidens bærekraftige arbeidsplasser og bedrifter.

Innovasjon Norge skal i 2017 bidra til «et Norge i omstilling» gjennom å styrke tilgangen på risikokapital, bidra til økt eksport av bærekraftige løsninger og gi innovasjonspolitiske råd som setter spor. Skal vi lykkes med våre bidrag må vi fortsatt sikre bærekraft i alle våre aktiviteter, utvikle partnerskap med private og offentlige utviklingsaktører i omstillingen av Industri og næringsliv, og gripe de muligheter som økt digitalisering innebærer.

I arbeidet med å sikre relevante tjenester for en norsk økonomi i omstilling, er selskapet selv i en omstillingssituasjon. Styret anser selskapets innsats og resultater med det interne omstillingsarbeid i 2016 som svært tilfredsstillende.

Endringer i lov om Innovasjon Norge trådte i kraft 1.1.2017. Endringene omfatter bl.a. opphør av den tidligere altomfattende eiergaranti for selskapets forpliktelser. Utgangspunktet er nå det motsatte, at eierne ikke hefter overfor kreditorene for selskapets forpliktelser. Det er imidlertid forutsatt at den enkelte oppdragsgiver skal være ansvarlig for at selskapet kan ivareta forpliktelser knyttet til de låne- og garantiordningene som er lagt til selskapet. Endringene vil innebære at selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser. Dette vil spesielt gjelde for forpliktelser knyttet til driften av selskapet.

Lovendringene gir styret endrede plikter og ansvar og stiller endrede krav til selskapets egenkapital. Nye krav til ansvarlig egenkapital blir en del av den jevnlige eieroppfølgingen. Fremtidige behov for innskudd i selskapet kan komme fra endrede beregningsmetoder for pensjonskostnader og -forpliktelser, bl.a. som følge av pågående vurderinger av endringer i regnskapslovgivningen.

Oslo, 23. mars 2017
I styret for Innovasjon Norge

Per Otto Dyb
(styreleder)

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Heidi Wang

Jørund Ødegård Lunde
(nestleder)

Kim Daniel Victor Arthur

Wenche Kjolås

Leela Boring Låstad
(ansattevalgt)

Kristin Mjsund

Jan Løkling

Gaute Hagerup
(ansattevalgt)

Anita Krohn Traaseth
(administrerende direktør)

Innovasjon Norge

Resultatregnskap

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2016	2015
Renter av utlån	2	595 390	689 072
Renter av bankinnskudd		7 596	9 664
Sum renteinntekter		602 987	698 736
Renter på innlån	3	157 152	213 026
Innlånsprovisjon til staten	4	59 447	59 616
Sum rentekostnader		216 599	272 642
Netto renteinntekter		386 388	426 094
Utbytte og netto gevinst / tap på verdipapirer	5	-3 818	13 558
Offentlige inntekter	6	1 057 463	1 057 857
Eksterne inntekter	7	152 600	153 846
Diverse driftsinntekter		6 758	19 109
Sum driftsinntekter		1 216 821	1 230 812
Lønn og personalkostnader	8	691 369	713 039
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	9, 10	6 802	2 289
Direkte prosjektkostnader	11	484 489	481 180
Andre driftskostnader	12, 13	194 858	190 419
Sum driftskostnader		1 377 518	1 386 927
Resultat før tap		221 873	283 537
Tap på utlån og garantier	14	41 038	91 029
Tapsdekning	15	-30 623	-70 353
Sum netto tap på utlån og garantier	14	10 415	20 676
Arsresultat		211 458	262 861
Utbytte og overføringer til eiere	36	201 498	235 345
Overført til / fra opptjent kapital i låne- og investeringsfond	35, 36	-9 915	4 700
Overført til opptjent egenkapital	36	19 875	22 816
Sum overføringer og disponeringer	36	211 458	262 861

Innovasjon Norge

Eiendeler

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2016	2015
Ordinære innskudd i banker	16	912 009	906 147
Bundne innskudd i Norges Bank	16	5 297 959	5 205 827
Sum bankinnskudd		6 209 968	6 111 975
Lavrisikolån	17	14 016 480	13 861 529
Innovasjons- og risikolån	17, 26	2 755 501	2 691 558
Andre utlån	18	1 486 828	1 430 398
Sum brutto utlån		18 258 808	17 983 485
- Nedskrivninger på individuelle utlån	14	-794 126	-861 318
- Nedskrivninger på grupper av utlån	14	-227 000	-261 000
Sum netto utlån		17 237 682	16 861 167
Aksjer og andeler	22	37 845	45 605
Eierinteresser i tilknyttede selskap	23	107 950	59 500
Eierinteresser i konsernselskaper	24	300	300
Immaterielle eiendeler	9	17 320	-
Varige driftsmidler	10	29 247	27 399
Andre eiendeler	25	221 746	264 690
Ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	27	180 713	194 696
Sum eiendeler		24 042 771	23 565 332

Innovasjon Norge
Gjeld og Egenkapital
 (Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2016	2015
Innlån fra staten, lavrisikolån	28	12 200 000	12 155 000
Innlån fra staten, innovasjons- og risikolån	28	2 820 000	2 670 000
Sum Innlån fra staten		15 020 000	14 825 000
Annen gjeld	29	743 495	717 970
Pålepte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	30	617 588	512 759
Pensjonsforpliktelser	31	108 287	80 276
Nedskrivninger på garantiansvar	14	4 245	8 330
Tapsfond	32	2 206 460	2 031 244
Rentestøttefond	33	23 943	31 549
Tilskuddsfond	34	1 513 605	1 739 015
Sum avsetninger til forpliktelser		3 854 540	3 890 412
Innskutt kapital i låne- og investeringsfond	35	2 239 698	2 081 700
Opptjent kapital i låne- og investeringsfond	35	12 229	22 144
Sum kapital låne- og investeringsfond	35	2 251 927	2 083 844
Innskutt egenkapital	36	665 645	665 645
Opptjent egenkapital	36	889 576	889 701
Sum egenkapital	36	1 555 222	1 535 347
Sum gjeld og egenkapital		24 042 771	23 565 332

Oslo, 31. desember 2016

23. mars 2017

I styret for Innovasjon Norge

 Per Otto Dyb
 (styreleder)

 Jørund Ødegård Lunde
 (nestleder)

 Arvid Andenæs

 Kim Daniel Victor Arthur

 Kristin Misund

 Helene Falch Fladmark

 Wenche Kjelås

 Jan Løkling

 Heidi Wang

 Leela Borhag Låstad

 Gaute Hagerup

 Anita Krohn Tråaseth
 (administrerende direktør)

Innovasjon Norge
Kontantstrømoppstilling
(Beløp i 1000 kr)

	2016	2015
Årsresultat	211 458	262 861
Ordinære avskrivninger	6 802	2 289
Endring i tapsavsetninger på utlån	-101 191	-18 835
Endring nedskrivning aksjeinvesteringer	6 673	1 880
Gevinst ved salg av aksjer	-2 025	-19 161
Tap ved salg av aksjer	1 235	6 263
Forskjell kostnadsført / betalt pensjon	26 012	19 920
Endring i andre tidsavgrensingsposter	288 914	197 436
Innbetalinger på utlån	2 610 776	2 588 424
Utbetalinger på utlån	-3 016 110	-2 354 092
Innbetalt fra oppdragsgivere til tilskuddsaktiviteter	2 619 258	2 441 568
Utbetalte tilskudd	-2 864 737	-2 742 253
Innbetalt fra staten til risikoavlastningsfond	68 860	210 102
Utbetalt til investorer såkorninvesteringer	-8 550	-6 750
Tilbakebetalt til staten fra tapsfond	-49 835	-94 832
A - Netto kontantstrøm fra driften	-202 462	494 819
B - Innskutt investeringsfond fra eier	177 998	228 815
Innbetalinger på innlån	45 365 000	44 305 000
Utbetalinger på innlån	-45 170 000	-44 835 000
C - Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	195 000	-530 000
Kjøp av aksjer	-49 996	-44 444
Salg av aksjer	3 423	24 142
D - Netto kontantstrøm fra verdipapirer	-46 573	-20 302
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-25 971	-
E - Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-25 971	-
A+B+C+D+E = netto likviditetsendring	97 993	173 332
Likviditet 01.01	6 111 975	5 938 643
Likviditet 31.12	6 209 968	6 111 975

Innovasjon Norge

Noter til årsregnskapet 2016

SELSKAPSFORMLASJON OG REGNSKAPSPRINSIPPER

Selskapsinformasjon

Innovasjon Norge er et særlovsselskap med formål å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norges hovedmål er å skulle utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionenes næringsmessige muligheter.

Nærings- og fiskeridepartementet er hovedeier med 51 % og fylkeskommunene eier 49 %. Innovasjon Norge forvalter midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Utenriksdepartementet, fylkeskommunene og fylkesmennene.

Innovasjon Norge tilbyr fem tjenestetyper:

- Finansieringstjenester
- Kompetansetjenester
- Rådgivningstjenester
- Nettverkstjenester
- Profileringstjenester.

Grunnlaget for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med regnskapsloven, god regnskapsskikk for øvrige foretak, forskrift om årsregnskap mm for banker og finansieringsforetak, samt lov om Innovasjon Norge.

Bruk av estimat

Ved utarbeidelse av årsregnskapet benyttes estimater og skjønnsmessige vurderinger av usikre størrelser. Estimaterne og vurderingene representerer et beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Faktiske resultater vil kunne avvike fra estimatene. Innovasjon Norges største estimater og vurderinger er knyttet til vurdering av nedskrivninger på utlån og garantier, verdsettelse av aksjer og pensjoner til egne ansatte.

Omklassifisering

I de tilfeller klassifisering av poster endres vil også fjorårets tall omarbeides for å gjøre regnskapene sammenlignbare.

Konsolidering

Det utarbeides ikke konsernregnskap for Innovasjon Norge og dets datterselskaper etter unntaksregelen i Regnskapsloven § 3-8. Dette er basert på at datterselskapene ikke anses å ha betydning for å bedømme Innovasjon Norges stilling og resultat.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs. Inntekter og kostnader i utenlandsk valuta er omregnet til kursen på transaksjonstidspunktet. Verdiendringer som følger av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tolv måneder fra anskaffelse.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Varige driftsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som varige driftsmidler. Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi dersom denne er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives over forventet brukstid.

Utlån, aksjer og finansielle forpliktelser

Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Utlån, aksjer, øvrige finansielle eiendeler, samt innlån fra staten og øvrige finansielle forpliktelser innregnes i balansen til virkelig verdi når Innovasjon Norge blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser.

Utlån, aksjer og øvrige finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper.

Innlån fra staten og øvrige forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles utlån og fordringer, samt innlån fra staten og andre finansielle forpliktelser til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer.

Utlån

Innovasjon Norges utlånsvirksomhet er inndelt i tre låntyper:

1. Lavrisikolån
2. Innovasjons- og risikolån
3. Øvrige låneordninger, herunder lån til såkorn - og investeringsfond

Etableringsprovisjon ved utbetaling av innovasjonslån og andre risikolån blir inntektsført på utbetalingstidspunktet da provisjonen ikke overstiger de direkte kostnadene. De andre låneordningene har ikke etableringsprovisjon.

Verdifall på utlån

På balansedagen vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at utlån har falt i verdi. Eksempler på tapshendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor, svak økonomi, negativ økonomisk utvikling, betalingsmislighold, betydelige endringer i vilkår, negative endringer i interne og eksterne forhold, konkurs, gjeldsforhandlinger eller avvikling.

Individuelle nedskrivninger

Dersom det foreligger objektive indikasjoner nedskrives utlånet. Nedskrivningen måles som differansen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens effektive rente. Nedskrivningen innregnes i resultatet.

Gruppevis nedskrivninger

For lavrisikolånene foretas også gruppevis nedskrivninger. Porteføljen er inndelt i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper. Utlån som er vurdert for nedskrivning individuelt, men hvor objektive bevis på verdifall ikke finnes, medtas i gruppevurdering av utlån. Gruppenedskrivningene fastsettes med utgangspunkt i risikoklassifiseringssystemet der kalkulert risiko beregnes som produktet av antatt driftsrisiko og risiko for manglende sikkerhetsdekning.

Tapsfond

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån, garantier og lån til såkornfondene. Med begrepet tapsfond menes midler som skal dekke forventede tap på disse særskilte utlånsordningene og garantiene. Midlene inngår i bevilgninger fra staten, enten som særskilte bevilgninger eller som en del av tilskuddsmidlene. Midlene avsettes som en forpliktelse i balansen. Når det foretas en nedskrivning av utlån i en utlånsordning som har et tapsfond, foretas en tilsvarende inntektsføring fra tapsfondet. Nedskrivninger og inntektsføring fra tapsfondet presenteres brutto i resultatregnskapet på regnskapslinjene «Tap på utlån og garantier» og «Tapsdekning». Nedskrivninger innenfor tapsfondets størrelse vil ikke ha netto resultateffekt for Innovasjon Norge. Eventuelle tap utover tapsfondet størrelse dekkes av staten i form av ekstra bevilgninger. Se nærmere omtale i note 32.

Nærmere beskrivelse av Innovasjon Norges finansieringstjenester

Lavrisikolån

Lavrisikolån er et tilbud til bedrifter med behov for finansiering av sitt langsiktige kapitalbehov. Lånene gis på konkurransedyktige markedsmessige rentebetingelser. Det forutsettes for disse lånene at det stilles betryggende pantesikkerhet, slik at sikkerheten forventes å gi full dekning for Innovasjon Norges lån i en situasjon med konkurs eller tvangssalg av pantet. Lavrisikolån prioriteres gitt til bedrifter i distrikter og til prosjekter hvor lånetilbudet fra andre banker er begrenset på grunn av risikomessige vurderinger fra bankenes side. Det er ingen begrensning på bedriftsstørrelse, men lånene gis i hovedsak til små og mellomstore bedrifter med inntil 250 ansatte. Innovasjon Norge har et spesielt ansvar for å ivareta finansiering av bedrifter i fiskeriene, i landbruket og i distriktene. Tap på denne type lån dekkes av rentemarginen og får resultateffekt. Innovasjon Norge bærer således den økonomiske risikoen ved disse lånene. Avdragstid er normalt 5-15 år. Lånene finansieres med rentebærende innlån fra staten. Resultat på ordningen tilbakebetales i sin helhet til staten gitt at egenkapitalandel på ordningen tilsvarer 10,5 %.

Risikolån

Risikolån gis som toppfinansieringslån med relativt høy grad av risiko og med til dels gunstige betingelser hva angår rente og nedbetalingstid sett i forhold til prosjektrisikoen. Risikolån kan benyttes til delfinansiering av investeringsprosjekter som handler om nyetablering, nyskaping, omstilling, internasjonalisering og utvikling og som det er vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for å kunne gjennomføre i det private kredittmarkedet. Innovasjon Norges medvirkning skal ha en utløsende effekt for at prosjektet skal kunne gjennomføres.

Rentene for risikolån ligger noe høyere enn for lån i det private kredittmarkedet og skal normalt ha noe kortere løpetid. Målgruppen er bedrifter over hele landet og i alle bransjer. Maksimalt engasjement per kunde er 50 millioner kroner. Maksimal løpetid på risikolån er 15 år inklusive avdragsfrie perioder. Lånene finansieres med rentebærende innlån fra staten. Eventuelle tap på lånene finansieres via tapsfond. Det betyr at tap på risikolån ikke har resultat effekt og Innovasjon Norge bærer ikke den økonomiske risikoen ved disse lånene. Tap med tilhørende tapsdekning vises brutto i regnskapet. Resultat på ordningen tilbakebetales i sin helhet til staten og fylkene.

Garantier

Innovasjon Norges garantiordninger er i hovedsak rette mot gründere og vekstbedrifter som på grunn av manglende sikkerhet har problemer med å få lån i private banker. Innovasjon Norges garantier er i praksis en sidesikkerhet som stilles ovenfor bedriftens lokale bankforbindelse for at banken skal kunne innvilge driftskreditt eller investeringslån. Primært benyttes våre garantier som garanti for driftskreditt. Garanti kan kun stilles som simpel garanti ovenfor bank med garantiansvar normalt inntil 50 %, men inntil 75 % for bedrifter yngre enn 3 år. For 50 % garantier er garantiprovisjonen på minimum 1 %. For 75 % garantier er garantiprovisjonen minimum 2 %. Tap på garantier dekkes av tapsfond og får ingen resultat effekt for Innovasjon Norge. Innovasjon Norge bærer således ikke den økonomiske risikoen ved garantiene. Det avsettes til tapsfond for alle garantier som gis. Ordningen ligger under delregnskapene for risikolån og innebærer at resultat på ordningen i sin helhet tilbakebetales til staten og fylkene.

Såkomkapitalordninger

Innovasjon Norges såkomordninger består av både ansvarlig lån til såkornfond selskaper og investering i aksjer. Ordningene finansieres via investeringsfond og tapsfond som mottas fra staten. Ordningene har ingen resultat effekt for Innovasjon Norge og vi bærer derved ingen økonomisk risiko. Ved opphør av ordningene skal eventuelt resultat tilbakebetales til staten i sin helhet.

Ansvarlig lån til Såkornfondene

Ansvarlige lån fra Innovasjon Norge løper i utgangspunktet uten avdrag og forfaller til betaling i sin helhet til pari kurs 15 år fra dato for avtale mellom fondet og Innovasjon Norge. Renter betales ikke løpende, men akkumuleres og tillegges hovedstol hvert år per 31.12. Såkornmidlene benyttes av såkornselskapene til egenkapitalinvesteringer i nystartet virksomhet. Avdrag som innbetales utenom ordinært forfall føres som nedbetaling på hovedstol.

Tapsfond for lån til såkornselskapene

Det er bevilget et tapsfond til hvert av såkornfondsselskapene som tilsvarer 25 % av opprinnelig lånekapital. Inntil 50 % av realiserte tap i enkelt selskaper kan føres direkte mot tapsfondet i Innovasjon Norge, maksimalt oppad til rammen for tapsfondet. Kun hovedstol uten tillegg av renter kan belastes tapsfondet. Tapte renteinntekter dekkes av en særskilt bevilgning fra NFD. De resterende 50 % av tapene dekkes av de private investorene i såkornselskapene. Dersom såkornfondene er insolvent ved oppgjørstidspunktet, må staten etterbevilge dekning av tap som er påløpt på innlån fra staten.

Aksjer Såkornfond

Innovasjon Norge skyter inn egenkapital i såkornselskaper på vegne av staten. Fondene finansieres i form av egenkapital med 50/50 fordeling mellom private investorer og Innovasjon Norge. Innovasjon Norge går imidlertid inn med overkurs på 15 % utover det de private investorene gjør. Med risikoavlastning på 15 % for private investorer innebærer det at Innovasjon Norges eierandel utgjør 42,5 %. Fondenes løpetid er minimum 10 år og begrenset oppad til 15 år. Eventuelle tap og nedskrivninger på aksjer, begrenset oppad til 35 % av investert beløp, dekkes av tapsfond. Tap utover tapsfondets størrelse dekkes via ekstrabevilgninger fra staten. Ved oppgjør av ordningene skal gevinst tilbakebetales til staten, et eventuelt tap dekkes av tapsfondet eller ekstrabevilgninger fra staten. Innovasjon Norge bærer derved ingen økonomisk risiko knyttet til disse ordningene.

Da Innovasjon Norges eierandel aldri skal overstige 50 % og man heller ikke vil ha bestemmende innflytelse i styret behandles fondene regnskapsmessig som tilknyttede selskaper.

Investeringsfondene for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Disse investeringsfondene kan investere sammen med norsk næringsliv på kommersielle betingelser i Nordvest-Russland og Øst-Europa. Målgruppen er små- og mellomstore norske bedrifter med internasjonale vekstambisjoner og forutsetninger for å lykkes i fondenes virkeområder. Innovasjon Norge skyter inn egenkapital eventuelt også i kombinasjon med ansvarlig lån.

Fondene finansieres med investeringsfond fra staten. Ved positive resultater på ordningene utbetales det utbytte tilbake til staten på 75 % av årets resultat, begrenset oppad til innskutt kapital multiplisert med rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene. Negative resultat dekkes av investeringsfondet og Innovasjon Norge bærer derfor ingen økonomisk risiko.

Aksjer

Aksjer er vurdert etter kostmetoden. For investeringer som anses som langsiktige nedskrives disse til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Investeringer som anses som kortsiktige vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som utbytte av verdipapirer.

Tilknyttet selskap er selskap der Innovasjon Norge har betydelig innflytelse. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Innovasjon Norge har en eierandel på 20 % eller mer. Som datterselskap regnes selskap der Innovasjon Norge har kontroll. Normalt foreligger det kontroll når selskapet har en eierandel på 50 % eller mer. Tilknyttede selskap og datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

Tilskuddsfond

Innovasjon Norge har årlige tilsagnsrammer for tilskuddsordninger til ulike formål. For tilskuddsordningene som organiseres med fond gjelder følgende regler:

Tilskuddsmidlene, som bevilges over statsbudsjettet, blir inntil utbetaling plassert på øremerkede konti i Norges Bank som ikke er rentebærende for Innovasjon Norge. Tilskuddsmidlene innregnes i balansen til Innovasjon Norge og er klassifisert som bankinnskudd med motpost forpliktelse «Tilskuddsfond».

For tilskuddsordningene bortfaller tilsagn dersom midlene ikke er benyttet senest tre år etter innvilgningsåret. Ubrukte tilskuddsmidler for disse ordningene tilbakeføres til neste års ramme eller til staten avhengig av regelverket for tilskuddsordningen.

Tilskuddsmidler som utbetales til kunder har ingen resultateffekt for Innovasjon Norge og blir således ikke utgifts- eller inntektsført i resultatregnskapet. Kostnader knyttet til tjenesteleveranser i regi av Innovasjon Norge er kostnadsført i resultatregnskapet og tilhørende kostnadsdekning fra tilskuddsmidler er resultatført under offentlige inntekter.

Prinsipper for innteks- og kostnadsføring

Inntekter

Inntekter regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende kostnader. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Offentlige inntekter

Offentlige bevilgninger til Innovasjon Norge inntektsføres i takt med påløpte kostnader for de formål som bevilgningene er ment å dekke. Dette betyr at deler av bevilgningen et år kan bli overført til neste år.

Rentestøttefond

Rentestøttefond er midler fra staten som skal dekke avtalte renter ved innvilgning av rentefrihet på innovasjonslån. Innbetalte midler avsettes som en forpliktelse i balansen på tidspunktet for innbetaling. Når det gis rentefrihet foretas en tilsvarende inntektsføring av forpliktelsen som tilsvarer inntektstapet.

Ordningen finansieres ved at det årlig avsettes tilskuddsmidler til rentestøttefondet. Avsetningene må tas av den årlige tilskuddsrammen for Regional utvikling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innovasjonsordningen fra Nærings- og fiskeridepartementet. For hvert år skal det avsettes tilstrekkelige midler til å dekke innvilgning av rentefrihet i inneværende år.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Renteinntekter og – kostnader

Renter resultatføres etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader.

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til låne- og investeringsfondene omtalt i note 35 presenteres brutto under regnskapslinjene «Renter av utlån» og «Renter på innlån». For såkornordningene skal rentekostnadene tilsvare renteinntektene. Såkornordningen er innrettet slik at den ikke skal gi resultateffekt for Innovasjon Norge.

Pensjoner

Innovasjon Norge regnskapsfører pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i henhold til Norsk Regnskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader.

Ytelsespensjon

Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningsperioden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringmetode tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart. Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering. Avtalefestet pensjonsforpliktelse (AFP) innenfor LO/NHO-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, men som regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning da den ikke er målbar.

Kontantstrømoppstilling

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter og bankinnskudd. Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og er tilpasset de ulike virksomhetsområdene.

NOTE 1

DELREGNSKAP

(Beløp i 1 000 000 kr)

Innovasjon Norge har 7 delregnskap med bakgrunn i regelverk fra oppdragsgivere og eiere. Hvert delregnskap har separat resultat og balanse, samt egne regler for egenkapital og resultatdisponering. Se note 36.

	RESULTAT															
	DELREGNSKAP FOR INNOVASJON NORGE															
	Lavrisiko		Risikolån distriktrettede		Innovasjons- og risikolån og øvrige ordninger		Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning		Såkornfondene		Investeringsfondene Nordvest-Russland og Øst-Europa		Felles EK		Sum	
Regnskap		Regnskap		Regnskap		Regnskap		Regnskap		Regnskap		Regnskap		Regnskap		
31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16
Renter av utlån	520	62	77	79	0	0	0	27	0	0	0	0	0	0	595	689
Renter av bankinnskudd	2	0	0	0	4	3	-	-	1	2	2	8	10	8	10	10
Sum renteinntekter	436	523	56	63	78	79	4	4	28	27	1	2	2	603	699	699
Renter på innlån	-113	-159	-7	-12	-9	-15	-0	-0	-28	-27	-	-	-	-157	-213	-213
Innlånsprovisjon til staten	-48	-49	-5	-5	-6	-6	-	-	-	-	-	-	-	-59	-60	-60
Sum rentekostnader	-161	-208	-12	-16	-16	-21	-0	-0	-28	-27	-	-	-	-217	-273	-273
Netto renteinntekter	275	315	45	46	62	59	4	4	-	-	1	2	-	386	426	426
Offentlige inntekter	-	-	-	-	-	-	1 052	1 053	5	5	-	-	-	1 057	1 058	1 058
Eksterne inntekter mv	1	0	2	0	2	1	154	171	-	-0	-4	14	-	156	187	187
Sum driftsinntekter	1	0	2	0	2	1	1 206	1 224	5	5	-4	14	-	1 213	1 244	1 244
Sum driftskostnader	-89	-93	-28	-28	-39	-36	-1 210	-1 218	-5	-5	-6	-7	-	-1 378	-1 387	-1 387
Resultat før tap	186	222	18	19	26	24	0	9	0	0	-8	9	-	222	284	284
Tap på utlån og garantier	-9	-19	-13	-15	-26	-10	-2	-1	11	-45	-2	-2	-	-41	-91	-91
Tapsdekning	-	-	13	15	26	10	1	1	-11	45	-	-	-	31	70	70
Sum netto tap på utlån og garantier	-9	-19	-	-	-	-0	-0	-0	-	-	-2	-2	-	-10	-21	-21
Resultat	177	203	18	19	26	24	-0	9	0	0	-10	8	-	211	263	263
Disponering av resultatet:																
Utbytte / overføring til eier	158	189	18	19	26	24								201	235	235
Til / (fra) låne- og investeringsfond														-10	5	5
Til / (fra) opptjent egenkapital	20	14						9						20	23	23
Sum disponert	177	203	18	19	26	24	9	9	-	-	-10	8	-	211	263	263

NOTE 1

DELREGNSKAP - FORTSETTELSE

(Beløp i 1 000 000 kr)

BALANSE																
DELREGNSKAP INNOVASJON NORGE																
	Lavrisiko		Risikolån distriktsrettede		Innovasjons- og risikolån og øvrige ordninger		Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning		Såkkornfondene		Investeringsfondene Nordvest-Russland og Øst-Europa		Felles egenkapital		Sum	
	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
Eiendeler																
Bankinnskudd	145	321	899	804	1 328	1 100	1 990	2 148	1 600	1 486	249	254	-	-	8 210	6 112
Brutto utlån	14 018	13 862	1 056	1 107	1 700	1 585	252	327	1 227	1 095	8	9	-	-	18 259	17 983
Tapsnedskrivning	-399	-433	-145	-174	-203	-227	-	-	-270	-284	-5	-5	-	-	-1 021	-1 122
Netto utlån	13 618	13 428	911	933	1 497	1 358	252	327	956	811	3	4	-	-	17 238	16 861
Aksjer og andeler	-	-	-	-	-	-	0	0	4	6	33	39	-	-	38	46
Eierinteresser i tilknyttede selskap	-	-	-	-	-	-	-	-	108	59	-	-	-	-	108	59
Eierinteresser i konsernselskap	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	0	0
Immaterielle eiendeler	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-
Variante driftsmidler	29	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	27
Andre eiendeler	85	98	124	174	-	39	54	91	187	226	3	5	20	20	474	653
Ikke pålepte kostnader og opplyente ikke mottatte inntekter	-	-	9	10	12	12	75	75	-	-	-	-	-	-	96	97
Sum eiendeler	13 895	13 875	1 943	1 920	2 837	2 509	2 372	2 641	2 855	2 589	289	302	20	20	24 210	23 855
Gjeld og egenkapital																
Innlån fra staten	12 200	12 155	1 188	1 175	1 632	1 495	-	-	-	-	-	-	-	-	15 020	14 825
Annent gjeld	256	303	43	44	148	56	632	704	415	380	0	3	-	-	1 493	1 490
Avsetning til forpliktelser	8	8	713	700	1 057	958	1 634	1 831	471	418	6	7	-	-	3 889	3 921
Låne- og investeringsfond	-	-	-	-	-	-	-	-	1 970	1 792	282	292	-	-	2 252	2 084
Egenkapital	1 430	1 410	-	-	-	-	108	106	-	-	-	-	20	20	1 555	1 535
Sum gjeld og egenkapital	13 895	13 875	1 943	1 920	2 837	2 509	2 372	2 641	2 855	2 589	289	302	20	20	24 210	23 855

Forklaring på differanse mellom årsregnskap og sum delregnskap:

Balansesum delregnskap

Balansesum årsregnskap

Differanse

Inntert fordring presentert under andre eiendeler og annen gjeld som er nettet i årsregnskapet, men ikke å delregnskapene.

Spilt delregnskap risikolån distriktsrettede og innovasjons- og risikolån

Omklassifisering mellom andre eiendeler og annen gjeld på delregnskapene

Sum

24 210	23 855	
24 043	23 565	
167	290	
-43	-247	
-44	-43	
-80	-	

NOTE 2**RENTER AV UTLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Renter av ordinære lavrisikolån	123 583	164 473
Renter av fiskefartøyslån	171 160	185 551
Renter av landbrukslån	138 718	169 807
Rentestøtte og renter av innovasjons- og risikolån	133 454	141 345
Rentestøtte og renter av lån fra såkornfondene	28 044	27 382
Renter av andre utlån	431	514
Sum	595 390	689 072

NOTE 3**RENTER PÅ INNLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Renter på innlån til lavrisikolån	112 799	158 931
Renter på innlån til innovasjons- og risikolån	16 251	26 688
Renter på såkornfondene	28 044	27 382
Andre rentekostnader	57	25
Sum	157 152	213 026

NOTE 4**INNLÅNSPROVISJON TIL STATEN**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Provisjon på innlån til lavrisikolån	48 284	49 064
Provisjon på innlån til innovasjons- og risikolån	11 163	10 551
Sum	59 447	59 616

Innovasjon Norge betaler 0,4 % provisjon til staten på alle innlån.

NOTE 5**UTBYTTE OG NETTO GEVINST / TAP PÅ VERDIPAPIRER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Mottatt utbytte	100	199
Urealisert tap / gevinst aksjer	-4 683	462
Realisert tap / gevinst aksjer	766	12 897
Sum	-3 818	13 558

NOTE 6

OFFENTLIGE INNTEKTER

(Beløp i 1 000 kr)

Spesifikasjon av inntektsførte offentlige inntekter :

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet	2016	2015
Nærings- og fiskeridepartementet		
Kap. 2421 post 50 Innovasjon – prosjekter, fond	44 401	52 360
Kap. 2421 post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon	148 150	167 877
Kap. 2421 post 71 Innovative næringsmiljøer	14 178	13 068
Kap. 2421 post 72 Forsknings- og utviklingskontrakter	21 019	20 146
Kap. 2421 post 74 Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer	482 742	456 155
Kap. 2421 post 76 Miljøteknologi	46 285	38 930
Kap. 2421 post 77 Tilskudd til pre-så Kornfond	1 422	-
Kap. 2421 post 80 Næringstiltak på Svalbard	1 610	-
Kap. 2415 post 75 Marint verdiskapingsprogram	1 686	7 745
Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
Kap. 550 post 62 Bedriftsrettede lån og tilskudd til distriktene	5 000	-
Kap. 551 post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	71 426	74 850
Kap. 551 post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	3 781	7 880
Kap. 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	66 515	72 089
Landbruks- og matdepartementet		
Kap. 1149 post 72 Tilskudd til økt bruk av tre	2 672	6 204
Kap. 1149 post 74 Bioraffineringsprogrammet	290	275
Kap. 1150 post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen	86 444	84 084
Kap. 1151 post 51 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	1 842	1 600
Utenriksdepartementet		
Kap. 117 post 76 EØS-finansieringsordningene	10 583	4 583
Kap. 118 post 01 Nordområdetiltak driftsutgifter	3 651	3 745
Kap. 169 post 70 Vision 2030	425	-
Kunnskapsdepartementet		
Kap. 285 post 53 Strategiske satsinger	3 664	-
Klima- og miljødepartementet		
Kap. 1422 post 70 Klima- og miljøvennlig skipsfart	203	-
Øvrige offentlige inntekter	39 470	46 268
Sum inntektsførte offentlige inntekter	1 057 463	1 057 857

Øvrige offentlige inntekter består av inntekter fra fylkeskommunene, EU, departementene og flere.

NOTE 6

OFFENTLIGE INNTEKTER - FORTSETTELSE

(Beløp i 1 000 kr)

Spesifikasjon av disponible rammer og bevilgninger via oppdragsbrev:

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet	2016	2015
Nærings- og fiskeridepartementet		
Kap. 2421 post 50 Innovasjon – prosjekter, fond	553 500	405 100
Kap. 2421 post 51 Tapsfond - såkornkapitalfond	44 625	89 250
Kap. 2421 post 53 Nye såkomfond, risikoavlastning	22 500	45 000
Kap. 2421 post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon	168 970	165 048
Kap. 2421 post 71 Innovative næringsmiljøer	116 500	89 000
Kap. 2421 post 72 Forsknings- og utviklingskontrakter	306 100	131 100
Kap. 2421 post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse	517 900	480 200
Kap. 2421 post 76 Miljøteknologi	464 500	50 000
Kap. 2421 post 77 Tilskudd til pre-såkomfond	100 000	40 000
Kap. 2421 post 78 Administrasjonsstøtte for distriksrettede såkornfond	4 400	4 300
Kap. 2421 post 80 Nærings tiltak på Svalbard	-	20 000
Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
Kap. 551 post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	46 000	48 000
Kap. 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	178 700	197 800
Landbruks- og matdepartementet		
Kap. 1149 post 72 Tilskudd til økt bruk av tre	19 500	27 600
Kap. 1149 post 74 Bioraffineringsprogrammet	2 740	2 670
Kap. 1150 post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen	613 500	677 900
Kap. 1151 post 51 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	8 200	8 200
Sum	3 167 635	2 481 168

I tillegg har Innovasjon Norge rammer og bevilgninger fra fylkeskommunene, Utenriksdepartementet, EU og flere.

NOTE 7

EKSTERNE INNTEKTER

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Brukerbetaling, profilering av Norge som reisemål	71 320	76 490
Brukerbetaling, norske fellesstands i utlandet	28 617	27 462
Inntekter fra samarbeidspartnere	6 918	7 828
Øvrige brukerbetalinger	45 745	42 066
Sum	152 600	153 846
Geografisk fordeling		
	2016	2015
Norge	64 445	64 316
Vest-Europa	42 031	46 899
Amerika	1 430	25 498
Asia	3 220	6 201
Kina	3 145	4 221
Russland	23 195	3 287
Midtøsten og Afrika	6 384	1 753
Baltikum og Sentral-Europa	8 752	1 672
Sum	152 600	153 846

NOTE 8

LØNN- OG PERSONALKOSTNADER

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Lønn	473 992	488 067
Arbeidsgiveravgift	61 720	68 216
Pensjonskostnader	87 151	122 831
Andre ytelser	68 506	33 924
Sum	691 369	713 039

I lønnskostnadene for 2016 inngår omstillingskostnader for 2016 med 17 mill kr.

Lån til ansatte ¹	1 698	1 765
Gjennomsnittlig antall årsverk	689	722

¹ Lån til ansatte er dels rentefrie og hovedsakelig uten pant. Administrerende direktør og styreleder har ikke lån i selskapet.

Administrerende direktør har avtale om fratredelsesvederlag. Vederlaget er 6 måneders fastlønn ved fratredelsestidspunktet.

Ytelser til ledende personer:	Lønn / honorar	Annet	Sum
<u>Ledelse:</u>			
Anita Krohn Traaseth, administrerende direktør	2 710	12	2 722
Hans Martin Vikdal	1 480	18	1 498
Yvonne Fosser	1 483	12	1 495
Per Eckehard Niederbach	1 429	18	1 446
Cathrine Pia Lund	1 402	12	1 415
Inger Solberg	1 322	27	1 349
Rodin Lie	1 289	12	1 302
Toril Bariusdotter Ressem (til 31.08)	1 282	8	1 290
Mona Skaret	1 153	17	1 170
Kristin Welle-Strand ²	841	12	854
Silje Aspholm Hole (fra 01.05)	719	15	733
Pål Thorvik Næss (fra 01.08)	567	22	589
Bård Stranheim (til 31.08)	560	8	568
Anne Mette Hoel ¹ (til 31.07)	538	9	547
Bjørn Olav Olsen (fra 31.08)	400	6	406
Frank Langva ³ (fra 01.09)	299	6	305
Sum	17 475	214	17 689

¹Vikar for Bård Stranheim

²Permisjon fra 29.08

³Vikar for Kristin Welle-Strand

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som øvrige ansatte i selskapet.

<u>Styret 2016:</u>	
Per Otto Dyb	294
Jørund Ødegård Lunde	180
Jan Løkling	160
Wenche Kjølås	146
Heidi Wang	146
Kristin Misund (fra 01.07)	94
Tone Merethe Lindberg (til 30.06)	87
Arvid Andenæs (fra 01.07)	86
Kim Daniel Victor Arthur (fra 01.07)	86
Helene Falch Fladmark (fra 01.07)	86
Reidar Bye (til 30.06)	78
Einar Enger (til 30.06)	77
Martha Kold Bakkevig (til 30.06)	72
Leela Borring Låstad (fra 01.07)	56
Gaute Hagerup (fra 01.07)	56
Ove Haaversen-Westhassel (til 30.06)	47
Toini H. A. Ness (til 30.06)	47
Sum utbetalte styrehonorar 2016	1 792

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæring vedrørende godtgjørelse til administrerende direktør og ledergruppen er i tråd med:

1. allmennaksjelovens bestemmelser, ref. § 6-16a
2. regnskapsloven
3. retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper fastsatt av Regjeringen Stoltenberg II 31.03.2011 og med virkning fra 01.04.2011
4. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, ref. kapittel 12

NOTE 8

LØNN- OG PERSONALKOSTNADER - FORTSETTELSE

Hovedprinsipper

Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse

Innovasjon Norge forholder seg til hovedprinsippet om at lederlønningene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Prinsippet gjelder for alle ansatte og ikke spesifikt for administrerende direktør og ledergruppen. Det betyr at det gjennomgående ikke er egne incentivordninger som kun gjelder for ledende ansatte.

Med virkning fra 1. april 2011 fastsatte Regjeringen «Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper» som beskriver forventningene på dette feltet. Hovedprinsippene fra tidligere retningslinjer ble videreført, men det ble foretatt innstramminger på områdene pensjonsytelser og sluttvederlag, og det ble eksplisitt uttrykt at selskapene skal bidra til moderasjon i lederlønningene. Innovasjon Norge følger disse retningslinjene og vil bidra til lønnsmoderasjon i lederlønninger.

Beslutningsprosess

Lønn til administrerende direktør fastsettes av styret, og kommuniseres av styreleder.

Lønn til ledergruppen fastsettes av administrerende direktør og styreleder i fellesskap, og kommuniseres av administrerende direktør.

Hovedprinsippene for godtgjørelser kommende regnskapsår

Innovasjon Norge omfattes av tariffavtale inngått mellom Spekter (Innovasjon Norge), hovedorganisasjonene (LO og YS) og lokale organisasjoner (SAN, Unio og Akademikerne). Ansatte i ledende stillinger omfattes ikke av avtalen, men i praksis følges avtalen på de fleste punkter også for disse. Innovasjon Norge har et lønnsystem som skal baseres på følgende faktorer: den enkeltes stillingsinnhold, stillingsinnehavers ytelse og lønnsnivå i markedet for øvrig.

Total godtgjørelse til administrerende direktør og ledergruppen reflekteres i den rolle og rolleinnehavers ansvar og påvirkning, virksomhetens bredde og kompleksitet. Ordningene er transparente og i tråd med prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

1. Fast lønn

Innovasjon Norge følger grunnprinsippet fra retningslinjene om at hovedelementet i godtgjørelsesordningen bør være den faste grunnlønnen. Grunnlønnen vurderes årlig og justeres med virkning fra 1. april.

2. Bonus

Innovasjon Norge har ingen bonusprogram for sine ledere.

3. Aksjer, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer

Innovasjon Norge er et særlovsselskap og har ingen aksje- eller opsjonsprogrammer for sine ledere.

4. Pensjonsytelser

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som alle ansatte i selskapet. Pensjonsordninger i Innovasjon Norge er Statens Pensjonskasse, eller den lukkede ordningen i DNB Livsforsikring for ansatte som kom fra tidligere Norges Eksportråd. Pensjonsgrunnlaget er begrenset til 12 G.

5. Sluttvederlag og etterlønsordninger

Administrerende direktør har en avtale om etterlønn ved oppsigelse, som gir rett til en kompensasjon tilsvarende seks måneders fastlønn. Det er ikke avtalefestet sluttvederlag eller etterlønsordninger utover dette for andre ledende stillinger i Innovasjon Norge.

6. Variable elementer i godtgjørelsen eller særskilte ytelser

Annen godtgjørelse utover ordinær månedslønn inkluderer fast bilgodtgjørelse, forsikringer og dekning av fordel elektroniske kommunikasjontjenester.

Engangsutbetalinger kan utbetales til ansatte som har gjort en ekstraordinær innsats utover det som forventes i stillingen. Dette er en ordning som gjelder for alle ansatte i Innovasjon Norge, og er en del av det fremforhandlede lønnsoppgjøret. Sum engangstillegg var på 0,7 mill. kr i 2015. For 2016 er tillegget på tilsvarende nivå, men er fordelt med kr 1 200 til alle ansatte innenfor overenskomsten.

Godtgjørelsesprinsipper

Prinsippene for foregående regnskapsår ble også benyttet i 2016.

Rapportering

Styret får forelagt årlig oversikt over total lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til retningslinjene.

NOTE 9**IMMATERIELLE EIENDELER**

(Beløp i 1 000 kr)

	Applikasjonsutvikling
Anskaffelseskost 01.01	-
Tilgang	21 383
Avgang	-
Anskaffelseskost 31.12	21 383
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-
Årets avskrivninger	4 062
Akkumulert avskrivninger avgang	-
Akkumulert avskrivning 31.12	4 062
Bokført verdi 31.12	17 320
Avskrivningssats	33 %

Immaterielle eiendeler er knyttet til applikasjonsutvikling, det vil si utgifter til systemdesign, programmering, installasjon og testing av systemer.

NOTE 10**VARIGE DRIFTSMIDLER**

(Beløp i 1 000 kr)

	Utstyr og inventar	Bygg og eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01	66 530	107 068	173 598
Tilgang	3 193	1 395	4 588
Avgang	65 165	44 392	109 557
Anskaffelseskost 31.12	4 557	64 071	68 629
Akkumulerte avskrivninger 01.01	65 997	80 202	146 199
Årets avskrivninger	661	2 079	2 739
Akkumulert avskrivninger avgang	65 165	44 392	109 557
Akkumulerte avskrivninger 31.12	1 493	37 889	39 381
Bokført verdi 31.12	3 065	26 183	29 247
Avskrivningssatser	17-25 %	2-20 %	

NOTE 11**DIREKTE PROSJEKTKOSTNADER**

(Beløp i 1 000 kr)

	Reiselivsprosjekter		Andre tjenester og programmer		Sum	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Fremmede tjenester	28 137	34 523	107 661	118 636	135 799	153 159
Reiser	15 317	12 704	30 868	30 768	46 185	43 472
Profilering og markedsføring	165 204	160 481	74 147	60 775	239 351	221 255
Kontor- og kommunikasjonskostnader	11 460	14 105	51 693	49 189	63 154	63 294
Sum	220 119	221 813	264 370	259 367	484 489	481 180

NOTE 12**ANDRE DRIFTSKOSTNADER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Lokaler og andre kontorkostnader	80 997	83 828
Leie, kjøp og vedlikehold	41 876	33 850
Fremmede tjenester	48 166	49 929
Kommunikasjonskostnader	7 245	12 288
Diverse driftskostnader	16 574	10 524
Sum	194 858	190 419
Honorar til revisor (ekskl. mva):	2016	2015
Lovpålagt revisjon	719	650
Andre attestasjonstjenester	36	121
Tjenester utenfor revisjon	75	327
Sum	830	1 097

NOTE 13**LEIEFORHOLD**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Leie lokaler	72 378	69 421
Andre leiekostnader	23 778	10 915
Sum	96 156	80 336

Innovasjon Norge har inngått leieavtaler i Norge og i utlandet. Avtalene gjelder leie av kontorlokaler og leie av boliger.

Leieavtalene for kontorlokaler har en kontraktstid fra 5 til 10 år, med opsjon på videre leie i 3 til 5 år. Leieavtalene for boliger har en kontraktstid fra 2 til 3 år, med opsjon på videre leie i 1 til 2 år, relatert til den utsendte medarbeiders arbeidsavtale.

Andre leiekostnader er i all hovedsak knyttet til leie av datasystemer.

NOTE 14

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

(Beløp i 1 000 kr)

Alle tap på innovasjons- og risikolån, såkornfondene, BU-lån og garantier er dekket av tapsfond og har ikke resultatteffekt. Derfor bærer Innovasjon Norge ingen risiko knyttet til disse lånene. Se nærmere omtale av tapsfond i note 32.

Nedskrivninger	Lavrisikolån	Innovasjons- og risikolån	Såkornfond, investeringsfond og BU-lån	Sum lån	Garantier	Sum lån og garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån per 01.01, inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	172 086	400 885	288 346	861 318	8 330	869 647
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	78 255	105 443	-6 219	177 480	3 000	180 480
Endring individuelle nedskrivninger på forfalte renter og utlegg	-242	-358	10 594	9 994	-	9 994
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol (friskmeldinger)	-44 643	-70 192	-	-114 835	-5 085	-119 920
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-33 705	-88 538	-17 587	-139 830	-2 000	-141 830
Sum individuelle nedskrivninger på utlån per 31.12. inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	171 751	347 241	275 135	794 126	4 245	798 371
Gruppevise nedskrivninger per 01.01.	261 000	-	-	261 000	-	261 000
Endring gruppevise nedskrivninger	-34 000	-	-	-34 000	-	-34 000
Sum gruppevise nedskrivninger per 31.12.	227 000	-	-	227 000	-	227 000
Bokførte tap						
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	78 255	105 443	-6 219	177 480	3 000	180 480
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol	-44 643	-70 192	-	-114 835	-5 085	-119 920
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-33 705	-88 538	-17 587	-139 830	-2 000	-141 830
Sum endringer individuelle nedskrivninger på hovedstol	-93	-53 287	-23 806	-77 185	-4 085	-81 270
Endringer individuelle nedskrivninger på utlegg	-723	819	-	96	-	96
Endring gruppevise nedskrivninger	-34 000	-	-	-34 000	-	-34 000
Konstaterte tap på hovedstol og utlegg, samt innbetalt på tidligere nedskrevet	43 610	94 271	16 181	154 062	2 150	156 212
Sum bokførte tap på utlån og garantier	8 794	41 803	-7 625	42 973	-1 935	41 038
Tapsdekning fra tapsfond, ref. note 15*	-	-41 803	9 246	-32 557	1 935	-30 623
Netto tap på utlån	8 794	-	1 621	10 415	-	10 415
Konstaterte tap hovedstol						
Konstaterte tap på hovedstol uten individuelle nedskrivninger	5 907	5 824	1 604	13 335	150	13 485
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	33 705	88 538	17 587	139 830	2 000	141 830
Konstaterte tap på hovedstol	39 612	94 362	19 191	153 165	2 150	155 315

*Avvik mellom bokførte tap og tapsdekning på såkornfond, investeringsfond og BU-lån, skyldes at det ikke er tapsdekning på investeringsfond og utlegg til BU-lån.

NOTE 15**TAPSDEKNING**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Landsdekkende innovasjonslån	-40 003	-6 526
Distriktsrettede risikolån	-14 208	-13 183
Distriktsrettet låneordning	-	857
Lån fra Miljøfondet	11 621	244
Bygdeutvikling risikolån landbruk	787	-2 878
Landsdekkende garantier	1 100	-2 670
Distriktsrettede garantier	835	-1 906
Fiskerigarantier	-	1 445
Bygdeutvikling investeringslån landbruk	-1 497	-1 144
Lån fra såkornfondene	10 743	-44 592
Sum	-30 623	-70 353

Tapsdekning er konstaterte tap på lån og garantier som er dekket av tapsfond.
Tall med positivt fortegn er tilbakeføringer til tapsfondet.

NOTE 16**BUNDNE BANKINNSKUDD**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Til investering i ansvarlig kapital	1 233 879	1 154 597
Til utbetaling av tilskudd	1 332 057	1 588 959
Til dekning av tap på lån og garantier	2 732 023	2 462 272
Sum bundne innskudd i Norges Bank	5 297 959	5 205 827

Ordinære innskudd i banker, herav bundne:

Skattetreksmidler	27 589	27 331
-------------------	--------	--------

Bundne innskudd i Norges Bank er øremerkede midler knyttet til de ulike ordningene. Kun en mindre del av disse midlene er rentebærende.

NOTE 17**LAVRISIKOLÅN OG INNOVASJONS- OG RISIKOLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

LAVRISIKOLÅN	2016	2015
Ordinære lavrisikolån	3 805 573	3 845 376
Lån til landbruket	4 649 184	4 876 896
Lån til fiskerifartøy	5 561 724	5 139 257
Sum	14 016 480	13 861 529

INNOVASJONS- OG RISIKOLÅN	2016	2015
Landsdekkende innovasjonslån	1 559 775	1 438 089
Distriktsrettede risikolån	1 055 742	1 106 819
Risikolån landbruk	133 944	127 330
Lån Statens Miljøfond	6 040	19 320
Sum	2 755 501	2 691 558

I 2016 var Distriktsrettet låneordning en egen ordning og var presentert på egen linje.
Denne ordningen er avsluttet og resterende lån er overført til Landsdekkende innovasjonslån.

NOTE 18

ANDRE UTLÅN

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Bygdeutviklingslån til landbruket	250 438	324 944
Ansvarlige lån såkornfondene	1 226 579	1 094 670
Ansvarlige lån investeringsfondet for Nordvest-Russland	5 016	6 019
Ansvarlige lån investeringsfondet for Øst-Europa	3 096	3 000
Lån til ansatte	1 698	1 765
Sum	1 486 828	1 430 398

Bygdeutviklingslån forvaltes for Landbrukets utviklingsfond.

Lån fra såkornfondene til de enkelte såkornsekskaper er gitt som ansvarlige lån og løper uten avdrag med full innfrielse etter 15 år. Renter betales ikke løpende, men akkumuleres og tillegges hovedstol hvert år per 31.12. Såkornmidlene benyttes av såkornsekskapene til egenkapitalinvesteringer i nystartet virksomhet.

NOTE 19

LIKVIDITETSRISIKO

(Beløp i 1 000 kr)

Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til Innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og evnen til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Likviditetsrisikoen er således minimal. Nærings- og fiskeridepartementet er eneste lånegiver og yter utlån etter selskapets behov.

Likviditetsforfall per 31.12.2016	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 til 3 måneder	Fra 3 til 12 måneder	Over 1 år	Over 5 år	Sum
Ordinære innskudd i banker	912 009	-	-	-	-	-	912 009
Bundne innskudd i Norges Bank	5 297 959	-	-	-	-	-	5 297 959
Lavrisikolån	90 887	519	860	40 339	561 431	13 322 444	14 016 480
Innovasjons- og risikolån	13 721	458	4 604	57 738	765 745	1 913 235	2 755 501
Andre utlån	303	162	600	10 219	956 916	518 628	1 486 828
Sum eiendeler	6 314 880	1 138	6 065	108 295	2 284 092	15 754 307	24 468 776
Innlån fra staten, lavrisikolån	-	3 000 000	6 060 000	1 325 000	1 660 000	155 000	12 200 000
Innlån fra staten, innovasjons- og risikolån	-	1 000 000	1 740 000	80 000	-	-	2 820 000
Sum gjeld	-	4 000 000	7 800 000	1 405 000	1 660 000	155 000	15 020 000

NOTE 20

RENTERISIKO

(Beløp i 1 000 kr)

Renterisiko er risiko for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. For lange lån (fastrente) er forfallsstrukturen på innlånene tilpasset rentebindingsperiodene og vilkårene for utlånene. Dette gjøres som ledd i arbeidet med å styre renterisikoen i porteføljen.

Hoveddelen av innlånene er korte lån (flytende rente) med løpetid innenfor tre måneder. Disse finansierer utlån til kunder med lån på flytende betingelser, det vil si lån med rente som kan endres med seks ukers varsel. Renterisikoen vedrørende disse lånene er begrenset til varslingsperioden og vurderes å ha moderat resultateffekt.

Innlånene skal tilpasses utlånene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere ordningene. Innlånene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

NOTE 21

KREDITTRISIKO

(Beløp i 1 000 kr)

Innovasjon Norges utlånsportefølje består av forskjellige typer lån med ulik risikoprofil. I tabellen under er de ulike lånetypene innen lavrisikolån, innovasjons- og risikolån og garantier klassifisert i 3 grupper med henholdsvis høy, normal og lav risiko. Tallene er eksklusive ansvarlig lån til Sårkornfondene, Investeringsfondet for Nordvest-Russland og Investeringsfondet for Øst-Europa og forvaltningsordninger.

Risiko-grupper	Brutto utlån hovedstol	Individuelle nedskrivninger hovedstol	Individuelle nedskrivninger av brutto utlån	Utlån uten individuelle nedskrivninger	Gruppe-nedskrivninger
Høy risiko *	2 797 661	342 379	12,2 %	2 366 419	-
Normal risiko**	9 359 742	153 489	1,6 %	9 094 863	212 000
Lav risiko***	4 643 590	11 268	0,2 %	4 609 124	15 000
Sum	16 800 993	507 136		16 070 406	227 000

* Høyrisikogruppen omfatter innovasjons- og risikolån og garantier. For disse lånetypene er det foretatt avsetninger til tapsfond for å møte fremtidige tap. Se note 32 om tapsfond. Avsetningen til tapsfond skal reflektere risikoen i porteføljen. Det gjøres ikke gruppenedskrivninger. Tapsfond gir mulighet til å ta større risiko enn hva som er mulig for lavrisikolånene. Mindre lån kan gis uten pantesikkerhet, mens større lån har pantesikring som kan ha underdekning mellom 25 % og 75 %.

**Normalrisikogruppen omfatter lavrisikolån til fiskefartøy, industri og tjenesteyting. Lånene skal sikres med pant, og skal normalt ha sikkerhetsmessig dekning.

***Lavrisikogruppen omfatter lavrisikolån til landbruket. Lånene er sikret innenfor 90 % av landbrukstakst, og låntaker har normalt personlig debitoransvar.

Brutto mislighold > 90 dager	Lavrisikolån (risikogruppe lav og normal)		Innovasjons- og risikolån og garantier (risikogruppe høy)	
	Mill. kroner	av brutto portefølje	Mill. kroner	av brutto portefølje
31.12.2012	336	2,7 %	239	7,6 %
31.12.2013	318	2,4 %	195	6,5 %
31.12.2014	307	2,2 %	194	6,4 %
31.12.2015	221	1,6 %	143	5,3 %
31.12.2016	312	2,2 %	219	7,8 %

NOTE 22

AKSJER OG ANDELER

(Beløp i 1 000 kr)

Selskapets navn	Eierandel i %	Kostpris	Nedskrivning/ verdiendring	Bokført verdi
Scandinavian Tourist Board Aps	50	274	-274	-
Investeringsfondet for Øst-Europa	1-33	43 617	-13 658	29 959
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	23-40	17 775	-14 350	3 426
Overtatte aksjer såkornlån	2-18	8 792	-4 332	4 460
Saldo per 31.12		70 458	-32 614	37 845

Ingen av selskapene er registrert på børs og det foreligger således ingen kjente markedsverdier.

Innovasjon Norge har mottatt bevilgninger fra staten til å gjøre investeringer i selskaper som driver næringsvirksomhet i Nordvest-Russland og Øst-Europa. Linjene med benevnelse "Investeringsfondet for Øst-Europa" og "Investeringsfondet for Nordvest-Russland" består av aksjer eiet i selskaper som driver næringsvirksomhet i disse landområdene.

NOTE 23**EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAP**

(Beløp i 1 000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
Alliance Venture Spring AS	09.07.2014	Oslo	42 %
ProVenture Seed II AS	09.07.2014	Trondheim	41 %
Skagerak Maturo Seed AS	07.12.2016	Kristiansand	43 %

Selskapets navn	Kommitert kapital	Aksje-kapital	Antall aksjer	Egen-kapital	Resultat
Alliance Venture Spring AS	509 700	152 910	156 876	68 692	-12 986
ProVenture Seed II AS	525 000	10 130	101 130	43 348	-13 818
Skagerak Maturo Seed AS	150 000	9 000	9 207		

Aksjekapital og antall aksjer tilsvarer tallene per 31.12.16. Egenkapital og resultat er hentet fra 2015 årsregnskapet da årsregnskaper for 2016 ikke er avlagt på tidspunktet for utarbeidelse av Innovasjon Norges årsregnskap.

NOTE 24**EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER**

(Beløp i 1 000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
VisitNorway AS	01.07.1999	Oslo	100 %
Så Korninvest Midt-Norge AS	16.12.2014	Trondheim	80 %

Selskapets navn	Valuta	Aksje-kapital	Antall aksjer	Egen-kapital	Resultat
VisitNorway AS ¹⁾	NOK	300	300	340	33
Så Korninvest Midt-Norge AS	NOK	60 489	604 887	-34 232	1 853

¹⁾ Egenkapital og resultat er for 2015.

NOTE 25**ANDRE EIENDELER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Kundefordringer	29 919	35 172
Fordring på statskassen	192	40 000
Fordring på staten	160 578	159 780
Fordring på såkornselskaper	26 186	26 186
Andre fordringer	4 871	3 552
Sum	221 746	264 690

Fordring på staten er knyttet til bokførte tap på såkornlån som går utover tapsfond, samt krav på rentestøtte. Fordringene er ikke rentebærende.

NOTE 26**MELLOMVÆRENDE MED DATTERSELSKAP**VisitNorway AS:

Morselskapet har per 31.12.16 en gjeld til datterselskapet på 3 TNOK. Per 31.12.15 var gjelden 30 TNOK.

Så Korninvest Midt-Norge AS:

Morselskapet har en fordring på datterselskapet per 31.12.16 på 68 574 TNOK. Fordringen står uforandret fra 31.12.15.

NOTE 27**IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Opptjente ikke forfalte renter på utlån	105 961	119 967
Opptjente ikke fakturerte driftsinntekter	48 406	32 270
Ikke påløpte driftskostnader (forskuddsbetalt)	26 346	42 459
Sum	180 713	194 696

NOTE 28**INN LÅN FRA STATEN**

(Beløp i 1 000 kr)

	Forfall	Innlån	Effektiv rente		Forfall	Innlån	Effektiv rente
Lavrisikolån	2017	10 385 000	0,6 %	Innovasjons- og risikolån	2017	2 820 000	0,5 %
	2018	890 000	2,0 %				
	2019	310 000	2,0 %				
	2020	295 000	1,5 %				
	2021	165 000	0,9 %				
	2022-2026	155 000	1,7 %				
Sum		12 200 000	0,8 % *	Sum		2 820 000	0,5 %

* Sum effektiv rente representerer gjennomsnittlig rente. Denne er beregnet som et gjennomsnitt av effektiv rente per år, med hensyn til forholdsmessig andel av totale lån.

NOTE 29**ANNEN GJELD**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Leverandørgjeld	79 278	77 619
Ikke utbetalte tilskudd	166 366	180 062
Avsatt utbytte	201 498	235 345
Oppgjør på taps- og tilskuddsfond	228 727	169 824
Skyldige offentlige avgifter	22 770	22 721
Diverse gjeld	44 856	32 399
Sum	743 495	717 970

NOTE 30**PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Påløpte ikke forfalte renter på innlån	285 480	271 324
Påløpt ikke forfalt innlånsprovisjon	59 447	59 616
Påløpte driftskostnader	80 979	62 511
Mottatte drifts- og programbevilgninger, ikke inntektsført	174 626	98 192
Andre mottatte ikke opptjente inntekter	17 056	21 116
Sum	617 588	512 759

NOTE 31

PENSJONSFORPLIKTELSER

(Beløp i 1 000 kr)

Innovasjon Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene er alle ytelsesplaner og omfatter 568 aktive medlemmer og 461 pensjonister. Forpliktelsene er dekket gjennom forsikringselskap, i hovedsak Statens Pensjonskasse og Gabler Pensjonstjenester AS. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Det er i dag 3 ulike pensjonsordninger i Innovasjon Norge. Ordningene kan ikke overføres mellom hverandre og er derfor ikke nettoført. Ansatte i Innovasjon Norge er også tilknyttet AFP-ordninger.

	2016	2015
<u>Økonomiske forutsetninger:</u>		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,60 %	3,30 %
Forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, offentlig ordning	1,50 %	1,50 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, privat ordning	2,25 %	2,25 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
<u>Demografiske forutsetninger:</u>		
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013
Anvendt uføretariff	200 %*K63	200 %*K63
Frivillig avgang	5% / 0%	5% / 0%
Uttakstilbøyighet AFP	5% / 15%	5% / 25%
<u>Årets pensjonskostnad fremkommer slik:</u>		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	62 065	76 375
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	37 139	34 705
Avkastning på pensjonsmidlene	-34 574	-32 180
Administrasjonskostnader	3 040	2 988
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	9 542	11 546
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	18 215	43 963
Total netto pensjonskostnad	95 427	137 397
<u>Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler fremkommer slik:</u>		
	Midler < forpliktelse	Midler < forpliktelse
Påløpte pensjonsforpliktelser	1 485 339	1 401 212
Verdi av pensjonsmidler	-1 067 084	-1 043 229
Periodisert arbeidsgiveravgift	58 974	50 463
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-370 942	-328 170
Balanseført pensjonsforpliktelse netto	106 287	80 276

NOTE 31

PENSJONSFORPLIKTELSER - FORTSETTELSE

(Beløp i 1 000 kr)

Ikke resultatført virkning av estimatavvik periodiseres over 11 år eller gjenværende opptjeningstid i den aktuelle ordningen.

Aktuarielle forutsetninger

Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det brukt forutsetninger fra NRS 6 Pensjonskostnader per 31.12.16.

Økonomiske forutsetninger

Pensjonsforutsetningene er oppdatert basert på markedssituasjonen per 31.12.16 og er den gjeldende anbefalingen fra Norsk RegnskapsStiftelse (NRS).

Pensjonsordningens midler i Gabler Pensjonstjenester AS er investert i en portefølje med moderat investeringsprofil og med lav aksjeandel, der noe er i eiendom, men hoveddelen er i obligasjoner med høy kredittverdighet. For pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse er det etablert et fiktivt fond for beregning av avkastning, siden ordningen finansieres direkte over Statsbudsjettet.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Ansatte i Innovasjon Norge har to forskjellige AFP-ordninger ut fra om de er knyttet til pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse for offentlige ansatte eller om de er knyttet til ordning med i AFP i privat sektor.

For de ansatte i Innovasjon Norge som har sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse er AFP-ordningen videreført, jfr. lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens Pensjonskasse. Forpliktelsen knyttet til denne ordningen er beregnet og inngår i pensjonsforpliktelsen.

Den lukkede ordning i Gabler Pensjonstjenester AS behandles regnskapsmessig som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Dette fordi det ikke foreligger pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

	2016			2015	
	Disponibelt tapsfond	Netto lån, garantier og aksjer	Tilsagn lån og garantier	Disponibelt tapsfond	Utbetalte lån, garantier og aksjer
Låne-, garanti- og aksjeordninger					
Landsdekkende innovasjonslån og garantier	954 596	1 404 660	570 120	825 388	1 250 864
Distriktsrettede risikolån og garantier	699 807	921 359	407 034	676 776	943 673
Distriktsrettet låneordning	-	-	-	48 100	4 448
Lån fra Statens miljøfond	37 604	4 783	-	25 901	6 432
Risikolån landbruk	43 516	124 480	22 449	37 205	116 662
Lån til såkornfondene	64 812	704 294	-	70 323	670 975
Aksjer i såkornfondene	282 675	107 950	-	238 050	59 500
Risikoavlastningsfond såkornaksjer	123 450	-	-	109 500	-
Sum	2 206 460	3 267 526	999 603	2 031 244	3 052 554

Beskrivelse av tapsfond for risikolån og garantier 1)

Det er etablert tapsfond for innovasjonslån, risikolån og garantier. Målsetningen med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers ville være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. Dette innebærer at Innovasjon Norge kan gi lån og garantier med gunstigere betingelser enn risikoen i prosjektene ellers skulle tilsi.

Ved tilsagn om innovasjonslån, risikolån og garantier foretas en avsetning til tapsfond til dekning av fremtidige tap. Tapsfondene belastes med konstaterede tap, inklusive tapte renter og omkostninger, og endringer i tapsnedskrivninger. Rest tapsfond skal dekke tap som oppstår på netto utlån og innvilgede, ikke utbetalte tilsagn. Netto utlån / netto garantiansvar er brutto utlån / garantiansvar redusert med tapsnedskrivninger. Tapsfondsmidlene plasseres på øremerkede konti i Norges Bank og er ikke rentebærende for Innovasjon Norge.

For alle innovasjonslån, risikolån og garantier skal Innovasjon Norge sørge for at det er et forsvarlig forhold mellom tapsfondets størrelse og den anslåtte risikoen i porteføljen. For landsdekkende innovasjonslån, distriktsrettede risikolån og garantier er Innovasjon Norge ansvarlig for å etterfylle tapsfondet dersom den kalkulerte porteføljerisikoen avviker negativt med mer enn ti prosentpoeng av tapsfondet. Som grunnlag for vurderingen sammenliknes tapspotensialet (kalkulert risiko) med rest tapsfond i den del av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger og tilsagn.

Tapsfond for lån fra Statens miljøfond og Distriktsrettet låneordning ble etablert som engangsbevilgninger da disse låneordningene ble etablert. Den distriktsrettede låneordning er avsluttet, og rest tapsfond er tilbakeført til Nærings- og fiskeridepartementet.

Per 31.12.16 er kalkulert porteføljerisiko vurdert å være 32 % for landsdekkende innovasjonslån og garantier, mens rest tapsfond utgjør 49 %. For distriktsrettede risikolån og garantier er kalkulert risiko 28 %, mens tapsfondet utgjør 54 %. For risikolån landbruk er kalkulert risiko 17 %, mens tapsfondet utgjør 29 %. Tapsfondene vurderes dermed å være på et meget tilfredsstillende nivå sett i forhold til den risiko som er beregnet å være i porteføljen.

Beskrivelse av tapsfond for lån til såkornfondene 2)

Det er bevilget et tapsfond til hvert av såkornfondene. Tapsfondet belastes med 50 % av tap på enkeltinvesteringer foretatt av såkornsekskapene inntil 25 % av utlånskapitalen er tapt. Kun hovedstol uten tillegg av renter kan belastes tapsfondet. Tapsførte renter dekkes av en særskilt bevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet. Såkornfondene er en statlig ordning hvor statens interesser er forvaltet av Innovasjon Norge. Det er derfor en underliggende forutsetning at tap utover tapsfond ikke skal belaste Innovasjon Norges resultat og egenkapital, men dekkes av staten.

Beskrivelse av tapsfond og risikoavlastningsfond for aksjeinvesteringer i såkornfondene 3)

Innovasjon Norge bidrar med inntil 50 % av egenkapitalen til nye såkornfond vedtatt av Stortinget. Herav utgjør risikoavlastning til de private 15 % av kapitalen fra Innovasjon Norge. Dette kommer til uttrykk ved at Innovasjon Norge tegner seg til en overkurs og således får en mindre eierandel enn de private investorene i fondet. Alt annet likt, så tegner Innovasjon Norge seg for 42,5 % av kapitalen og de private 57,5 %. De private kan øke rammen av kommitert kapital i fondet om det er ønskelig. Risikoavlastningen og tapsfond endres ikke som en følge av en slik økning.

Innovasjon Norge mottar en bevilgning fra staten som skal dekke eventuelle tap ved oppløsning av fondet. Dette utgjør 35 %, der beregningsgrunnlaget er egenkapitalen fra Innovasjon Norge fratrukket risikoavlastningen til de private. Tapsfond for aksjer er knyttet til såkornfondene Proventure Seed II AS, Alliance Venture Spring AS, Skagerak Maturo Seed AS og Sarsia Seed II AS som er under opprettelse og et fond i Nord Norge som det er bevilget tapsfond til, men som per nå ikke er opprettet.

NOTE 33**RENTESTØTTEFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

	2016	2015
Inngående balanse 01.01	31 549	37 601
Avsatt til fond	-	-
Inntektsført rentestøtte	-7 605	-6 052
Utgående balanse 31.12	23 943	31 549

For innovasjon- og risikolån kan det innvilges rentefrihet for en definert periode. Det er etablert et rentestøttefond slik at en kan dekke inntektstapet ved rentefrihet på lånet.

NOTE 34**TILSKUDDSFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

Departement	Bevilgning	2016	2015
Nærings- og fiskeridepartementet	Kap. 2421 post 50	262 666	243 474
Nærings- og fiskeridepartementet	Kap. 0962 post 51	6 331	6 581
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 0552 post 72	321 361	366 850
KMD / Fylkeskommunene	Kap. 0551 post 60 / 61	667 559	785 160
Landbruks- og matdepartementet	Kap. 1150 post 50	255 687	336 951
Sum		1 513 605	1 739 015

I 2016 ble det utbetalt tilskudd på 2 864 737 TNOK.

NOTE 35**LÅNE- OG INVESTERINGSFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

	Såkorfondene	Investeringsfondet for Nordvest- Russland	Investeringsfondet for Øst-Europa	Sum
Innskutt kapital fra staten 01.01	1 791 700	150 000	120 000	2 061 700
Innskutt kapital 2016	225 527			225 527
Tilbakeført innskutt kapital 2016	-47 529	-	-	-47 529
Sum innskutt kapital fra staten 31.12	1 969 698	150 000	120 000	2 239 698
Opptjent kapital 01.01	-	34 003	-11 859	22 144
Årets avkastning		7 855	2 060	-9 915
Opptjent kapital per 31.12	-	26 147	-13 919	12 229
Sum kapital 31.12	1 969 698	176 147	106 081	2 251 927

Innskutt kapital fra staten er øremerkede midler til å yte lån og investere i aksjer i såkornelskaper, samt selskaper som investerer i Nordvest-Russland og Øst-Europa.

Tilbakeført innskutt kapital er avdrag og tap på såkornlån, samt tilbakeføring av ubrukte utlånsmidler på såkornfond.

NOTE 36**EGENKAPITAL**

(Beløp i 1 000 kr)

De ulike ordningene har forskjellige regler for egenkapital og resultatdisponering. Forholdet mellom eieme og utdeling av utbytte er regulert i eieravtale.

Risikolåneordningene:

Resultatet overføres i sin helhet til eieme. Utbytte til fylkene er basert på fylkeskommunene sin andel av låneporteføljen knyttet til distriktsrettede risikolån.

Investeringsfondene:

Utbytte skal utgjøre 75 % av årets resultat, begrenset oppad til innskutt kapital multiplisert med rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene.

Lavrisikoordningen:

Overskuddet på ordningen utover egenkapitalkrav på 10,5 % deles ut som utbytte. Egenkapitalkravet regnes som forholdet mellom netto utlån lavrisiko per 31.12 sett i forhold til egenkapitalen per 31.12 på ordningen.

Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning:

Det utbetales ikke utbytte på ordningen.

	Risikolån og investeringsfond		Lavrisikoordningen	Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	Sum
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	790 198	79 503	869 701
Sum egenkapital 01.01	19 600	-	1 409 987	105 760	1 535 347
Årets andel av resultatet	-	34 005	177 453	-	211 458
Overføring / utbytte til eieme	-	-43 920	-157 578	-	-201 498
Overført fra opptjent kapital låne- og investeringsfond	-	9 915	-	-	9 915
Overført til opptjent egenkapital	-	-	-19 875	-	-19 875
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	810 073	79 503	889 576
Sum egenkapital 31.12	19 600	-	1 429 862	105 760	1 555 222

NOTE 37**EIERE**

(Beløp i 1 000 kr)

Eier	Andel av innskuddskapital
Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet	51,0 %
Akershus fylkeskommune	2,58 %
Aust-Agder fylkeskommune	2,58 %
Buskerud fylkeskommune	2,58 %
Finnmark fylkeskommune	2,58 %
Hedmark fylkeskommune	2,58 %
Hordaland fylkeskommune	2,58 %
Møre og Romsdal fylkeskommune	2,58 %
Nordland fylkeskommune	2,58 %
Nord-Trøndelag fylkeskommune	2,58 %
Oppland fylkeskommune	2,58 %
Oslo kommune	2,58 %
Rogaland fylkeskommune	2,58 %
Sogn og Fjordane fylkeskommune	2,58 %
Sør-Trøndelag fylkeskommune	2,58 %
Telemark fylkeskommune	2,58 %
Troms fylkeskommune	2,58 %
Vest-Agder fylkeskommune	2,58 %
Vestfold fylkeskommune	2,58 %
Østfold fylkeskommune	2,58 %
Sum	100,0 %

Det foreligger en eieravtale av 24. mars 2010.

NOTE 38**BETINGEDE FORPLIKTELSER**

(Beløp i 1 000 kr)

Garantier

	2016	2015
Distriktsrettede risikogarantier	10 451	14 751
Landsdekkende risikogarantier	41 425	26 258

Tap på garantier dekkes av tapsfond for de enkelte ordningene, jfr. note 32.

Tvistesaker

Innovasjon Norge har ingen tvistesaker per 31.12.16 som vi med sannsynlighetsovervekt kan si kan medføre tap av betydning utover de avsetninger som er gjort i regnskapet.

Til foretaksmøtet i Innovasjon Norge

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Innovasjon Norges årsregnskap som viser et overskudd på tkr 211 458. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 23. mars 2017
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

From: Hermansen Bjørn Eggen
To: per.otto.dyb@podyb.no; [Beatrice Pignatel](mailto:Beatrice.Pignatel)
Cc: [Bjørn Olav Olsen](mailto:Bjorn.Olav.Olsen); [Seip Nicolaj](mailto:Seip.Nicolaj); tohernes@gmail.com; [Inge Fornes](mailto:Inge.Fornes); sverreho@vfk.no; bard.sandal@hfk.no; terje.stabaek@nfk.no; [Glenn Foslie](mailto:Glenn.Foslie); [Molvik Bjørn Kåre](mailto:Molvik.Bjorn.Kare); [Schlanbusch Johan L](mailto:Schlanbusch.Johan.L)
Subject: Forslag til endrede vedtekter til behandling på foretaksmøtet for Innovasjon Norge
Date: fredag 19. mai 2017 14.11.50

Forslag til endringer i vedtektene for Innovasjon Norge

Nærings- og fiskeridepartementet fremmer i samråd med fylkeskommunene forslag om endringer i vedtektene i Innovasjon Norge. Endringene er en følge av endringer i lov om Innovasjon Norge som trådte i kraft 1. juli 2016 og 1. januar 2017 og en dialog om opprydning i styrende dokumenter mellom eierne. Endringene er tidligere forelagt styret i Innovasjon Norge. Innovasjon Norge redegjorde for at de ikke hadde merknader til endringene på møtet med eierne 12. mai. Vi ber om at forslagene til endringer under behandles på førstkommende foretaksmøte.

Forslag til endringer (i kursiv) med merknader:

§ 2 *Formål*

Selskapets formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Selskapet skal utarbeide dokumentasjon om virksomhetens evne til å oppfylle formålet.

Merknad: Formålet flyttes fra tidligere § 4 til en ny § 2 som en teknisk endring. Samtidig vedtektsfestes det allerede etablerte kravet om at styret skal utarbeide dokumentasjon om virksomhetens evne til å oppfylle formålet. Dette kan ses i sammenheng med det etablerte mål- og resultatstyringssystemet og regnskapslovens bestemmelser for årsberetningen om ikke-finansielle sentrale resultatindikatorer.

§ 3 *Forretningskommune*

Innovasjon Norge har sitt forretningskontor i Oslo.

Merknad: Siste punktum strykes som en teknisk endring. Der står det i dag "Selskapets hovedstyre etablerer en hensiktsmessig tilstedeværelse regionalt og internasjonalt." Dette anses ivaretatt i lovens §§ 17, 11 og 12 og kan dermed forenkles bort. Nummereringen endres fra 2 til 3 jf., ny § 2 over.

§ 4 *Signatur*

Selskapets firma tegnes av styrets leder eller nestleder sammen med et annet medlem av styret eller administrerende direktør.

Merknad: Tidligere § 4 Virksomheten, er sammenfallende med lovens § 10 og anses dermed som unødvendig. Nummereringen oppdateres sånn at tidligere § 3 blir § 4.

§ 5 *Regional utviklingsrolle*

Selskapet skal bidra i utviklingen og gjennomføringen av regionale planer/strategier, og fremme regional næringsutvikling innenfor rammene av regionale og nasjonale oppdrag. Selskapet skal bidra til å utvikle regionen i samspill med de utviklingsaktører som regionens folkevalgte myndighet finner formålstjenlig.

Merknad: Det innføres en ny bestemmelse i vedtektene om Innovasjon Norges regionale

utviklingsrolle jf. lovens §§1 og 11 og fylkeskommunens ansvar for regionale planer og strategier.

§ 6 Sametinget

Merknad: Nummereringen oppdateres fra 5 til 6, ellers ingen endringer.

§ 7 Eierforhold

Innovasjon Norge eies av staten med en eierandel på 51 prosent og av fylkeskommunene med en eierandel på til sammen 49 prosent. *Fylkeskommunenes eierandel samsvarer med de ulike fylkeskommunenes andel av innskuddskapitalen.*

Merknad: Nummereringen oppdateres fra 6 til 7. Siste punktum endres fra: " Hver enkelt fylkeskommune har en like stor eierandel. " til nytt siste punktum for å ivareta mulige behov for innskuddskapital uten at alle fylkeskommunene må være med.

§ 8 Innskuddskapital

Merknad: Nummereringen oppdateres fra 7 til 8, ellers ingen endringer.

§ 9 Finansiering av oppdrag og utbytte

Den enkelte oppdragsgiver dekker de totale kostnadene for oppdrag som legges til selskapet, med unntak av basiskostandene som dekkes av departementet.

Det kan tas utbytte eller overføres midler fra ordninger med renter, avkastning eller andre inntekter som låneordninger, garantier, investeringsvirkemidler m.v. uavhengig av om det foreligger utbyttegrunnlag for selskapet som helhet. Egenkapital og utbytter som tilhører enkeltordninger skal fordeles i henhold til innskutt kapital i vedkommende ordning ved regnskapsavslutning for foregående år. Den enkelte oppdragsgiver kan gi nærmere bestemmelser for sine oppdrag.

Merknad: Det innføres en ny § 9 i vedtektene som en teknisk endring. Paragrafen vedtektsfester dagens praksis om at det er oppdragsgiver som dekker administrasjons- og gjennomføringskostandene med unntak av basiskostandene som dekkes over NFD sitt budsjett. Dette er allerede regulert i en avtale mellom eierne og legges til grunn for Stortingets behandling av bevilgninger til selskapet.

Det innføres også en ny bestemmelse for å regulere eierskapet til egenkapitaler som er dedikerte til ulike oppdrag. Dette er i dag regulert i en avtale mellom eierne, men det anses som ryddinger at dette reguleres i vedtektene.

Tidligere § 8 om samarbeidsforum anses ikke lenger som en nødvendig regulering i vedtektene.

§ 9 Styret

Styret har ansvaret for selskapets samlede virksomhet og fatter vedtak i henhold til lovens § 17. Styret kan gi selskapets administrasjon eller andre organer under styrets kontroll fullmakt til å treffe beslutninger på styrets vegne.

Merknad: Overskriften oppdateres fra Hovedstyret til Styret. Siste ledd fjernes siden antallet i styret er bestemt i loven.

§ 10 Valgkomité for styret

Merknad: overskriften oppdateres ved at hovedstyret endres til styret.

§ 11 Ansattes representanter

Valg av ansattes representanter i styret følger statsforetakslovens bestemmelser så langt de passer.

Merknad: Paragrafen er forenklet i tråd med første punktum er regulert i lovens § 14. Det er også gjort en forenkling av henvisningen til statsforetaksloven.

§12 Styrenes sammensetning strykes som en teknisk endring ettersom innholdet i § 12 ivaretas i retningslinjene til valgkomiteen.

§§ 13 Foretaksmøtet, 14 Innkalling til foretaksmøtet og, 15 Forberedelse til foretaksmøtet, strykes ettersom dette er regulert i loven.

§ 12 Fullmakt

Merknad: Nummereringen oppdateres fra 16 til 12.

§ 13 Flertallskrav i foretaksmøtet

Foretaksmøtet fatter som hovedregel vedtak ved simpelt flertall av innskuddskapitalen som er representert i foretaksmøtet.

Det kreves to tredjedels flertall av innskuddskapitalen som er representert i foretaksmøtet for å vedta:

- vedtektsendringer, herunder også endringer av innskuddskapitalen.*
- endringer i retningslinjer for valgkomiteen for selskapets styre*
- valg av styremedlemmer*
- beslutninger som innebærer at nye oppgaver av vesentlig karakter tillegges selskapet*

Merknad: Tidligere §§ 17, 18 og 19 slås sammen i en ny § 13 og oppdateres i tråd med endringer lov om Innovasjon Norge §§ 7b, c og d m.v.

§ 15 Årsregnskapet

Revidert årsregnskap, styrets årsberetning og revisjonsberetningen sendes eierne innen utgangen av april hvert år. Styret skal utarbeide en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Denne tas inn som en note til årsregnskapet. Erklæringen skal ha det innhold som er angitt i allmennaksjelovens § 6-16a, og skal behandles på tilsvarende vis på selskapets ordinære foretaksmøte. Det vises til allmennaksjelovens § 5-6 tredje ledd.

Det skal føres separate regnskap for Innovasjon Norges ordninger på en slik måte at det er mulig å måle de finansielle resultatene av de enkelte virkemidler.

Merknad: Ny § 15 ivaretar innholdet i § 20 og 21. Det foretas en endring i bestemmelsene ved at tidligere første ledd i § 21 om at foretaksmøtet kan gi bestemmelser om hvilke regnskapsprinsipper som skal benyttes, fjernes som en teknisk endring.

§ 16 Offentlighet

Departementet som forvalter statens eierskap er klageinstans ved avslag på innsynsbegjæringer etter lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

Merknad: Nummereringen oppdateres fra 22 til 16. I Starten av første punktum er "Nærings- og handelsdepartementet" endret til " Departementet som forvalter statens eierskap" for å redusere oppdateringsbehov ved eventuelle navneskifter på departementene.

Til foretaksmøte 19. juni 2017

Orientering fra valgkomiteen og forslag til regulering av honorarer

1. Valgkomiteens arbeid

Valgkomiteen ble opprinnelig oppnevnt ved ekstraordinært foretaksmøte 9. februar 2015 og består av Ingelise Arntsen (leder), Gunn- Marit Helgesen (medlem) og Arne Benjaminsen (medlem). Valgkomiteen hadde i første periode funksjonstid frem til foretaksmøte 2016. Valgkomiteen ble gjenvalgt på foretaksmøte 2016 og har funksjonstid frem til foretaksmøte 2018.

Valgkomiteen har i henhold til "Retningslinjer for valgkomiteen – Innovasjon Norges hovedstyre" utarbeidet en arbeidsplan for perioden 2016-2018, og jobber i henhold til planen.

Valgkomiteen har i løpet av høsten 2016 og 2017 gjennomført tre møter. Valgkomiteen har gjennomgått styreevaluering og hatt møter med administrerende direktør Anita Krohn Traaseth og styreleder Per Otto Dyb. Videre har valgkomiteen gjennomgått honorarene for selskapet.

2. Styresammensetning

Styret i Innovasjon Norge består av følgende;

- Per Otto Dyb, styreleder
- Jørand Ødegård Lunde, nestleder
- Arvid Andenæs
- Kim Daniel Arthur
- Helene Falck Fladmark
- Wenche Kjøllås
- Jan Løkling
- Kristin Misund
- Heidi Wang
- Gaute Hagerup (ansattvalgt styremedlem)
- Leela Borring Låstad (ansattvalgt styremedlem)

Styret, foruten ansattvalgte styremedlemmer, ble oppnevnt på foretaksmøte 2016 og har funksjonstid frem til avsluttet foretaksmøte 2018.

Basert på møter med administrerende direktør, styreleder, vurdering av styreevalueringen og en generell gjennomgang av styresammensetningen, er det etter valgkomiteens oppfatning, ikke behov for å foreslå nye styremedlemmer midt i funksjonsperioden. Det fremmes på bakgrunn av dette ikke forslag til nye styremedlemmer.

3. Forslag til regulering av honorar

I henhold til valgkomiteens retningslinjer, "Retningslinjer for valgkomiteen – Innovasjon Norges hovedstyre", skal valgkomiteen fremme forslag til honorarer.

Valgkomiteen foreslår for foretaksmøte 2017 at honorarene for Innovasjon Norges styremedlemmer og valgkomite økes i tråd med den alminnelige lønnsveksten pålydende 1,7 %. Etter at tallene er justert i tråd med lønnsveksten, er de rundet av slik at den faktiske endringen varierer mellom 1,7 % og 2,8 %. På bakgrunn av dette fremmes følgende forslag;

Forslag til vedtak:

Foretaksmøtet fastsetter følgende honorarer:

<i>Styreleder:</i>	<i>kr. 302 000 årlig (1,7 %)</i>
<i>Nestleder:</i>	<i>kr. 181 000 årlig (1,7 %)</i>
<i>Medlemmer:</i>	<i>kr. 150 500 årlig (1,7 %)</i>
<i>Ansattes representanter i styret:</i>	<i>kr. 97 100 årlig (1,7 %)</i>
<i>Ansattes vararepresentanter:</i>	<i>kr. 4 850 pr. møte (2,1 %)</i>
<i>Medlem av valgkomiteen</i>	<i>kr. 3 700 pr. møte (2,8 %)</i>

Satsene gjelder fra og med avsluttet foretaksmøte 2017.

Mai 2017

Ingelise Arntsen

Arne Benjaminsen

Gunn-Marit Helgesen